

مِستَک

بلوچی اکیڈمی محراب خان روڈ کراچی نمبر ۱

کتبہ محمد الیوب (علیگ)

مستک

بلوچی اکیڈمی محراب خان روڈ کراچی نمبر ۱
کتبہ محمد ایوب علیگ

غلام محمد شاہ ہوائی ع

نام ع

کہ آئی عوقتی زندگی و قومی قوم و ملک ع وقت گنگ ات

..... آئی ع زندگی ظلم و تشدد تانی خلاف جہاد سے ات

..... آئی ع مارا ملک و قوم ع خدمت ع

تجکیں و روشنائیں راہ پیش داشتنا۔

۶	پیش گفتار	۱
۱۰	گل خان نصیر	۲
۲۲	عبدالواحد آزات	۳
۳۳	سید ہاشمی	۴
۳۴	مراد ساجد	۵
۴۳	محمد اسحاق شمیم	۶
۵۰	عطا شاد	۷
۵۶	تقاضی عبدالرحیم صابر	۸
۶۳	عبدالحکیم خٹکو	۹
۶۸	ملک محمد طوقی	۱۰
۷۵	احمد زبیر رب	۱۱
۸۳	آدم خان حقانی	۱۲
۹۱	محمد حسین غنقا	۱۳
۹۵	ملک سعید	۱۴
۹۹	الور شاہ قحطانی	۱۵
۱۰۲	شوکت حسرت	۱۶
۱۰۸	محمد اکبر بلوچ	۱۷
۱۱۴	احمد جگر	۱۸
۱۱۸	ناگمان جمہور کلاچی	۱۹
۱۲۲	دوست محمد بکس	۲۰
۱۲۵	رواق بلوچ	۲۱
۱۲۸	پرود گرام	۲۲

گل خان نصیر

دایہ گل خان نصیر نوٹس کے جوہر ذکر میں لکھا ہے کہ ایک عرصہ انت و ۱۲۴۱ ہجری میں لکھی ہوئی تھی۔
 لوت۔ فشرہ عالی تعلیم جوہر نوٹس کے عرصہ زرت کے عرصہ کو طرہ عر و لاہور عر و نیت۔ تعلیم کہ
 خلاص لوت۔ غیر نجات عر ملازم لوت۔ ملازمت عر و حد عر آئی عر شاعری کتب لے اور
 و باری عر نہ۔ جسے لوگال ہندوستان عر آزادی عر تحریک ہم سیکھا اور نہ۔ بلوچ ورنہ ہم
 چریشی متاثر ہوئے۔ و آبان نجات سٹیٹیشنل پارٹی اذکت و نصیر عر آئی عر کاردار
 (سکرٹری جنرل) ہاش جوڑکت۔ لوں نصیر عر و تی عزیز عر عبدہ بیلہ داتا و وئی قوم عر لوڈناکی عر
 خاطر عر سیاست عر تہادورکت جسے زمانہ گل خان عر بلوچی شاعری عر خراج کت۔
 ایک نیکے پارٹی عر و وونی نیگ عر گل خان عر اشکریں گالان مردانی تہا عزیز بیداری سے
 پیدا کت۔ اور مال ہے قدر ہرم زرت کہ پرنکی سرکار عر پاد لزرگ عر لکیتنت و آئی عر
 ہما ساعت فریاری عر سرا باندی جنت و آئی عر کار کوکان عر دلیم بدر کت۔
 لوں نصیر عر ایک پیچہ عر بلوچی عر تہادوی اشکریں شانان کتنت آئی عر وئی لوکیں خیالی و
 انقلابی نام عر و عر پیدادام جاکی تار و تیلانکسا و قیذ و بندی عر و پیدادلیتکتند
 عر و چی کہ اس سے سطر نوٹس گاہ بیکہ انت ہم گل خان بندی خانہ عر جہان انت۔ گل
 خان عر شاعرہ رانی اولی مجموعہ "گل خان بانگ" عر نام عر چاپ لوت۔ کہ لوکیں مجموعہ ہم
 "شعبہ گروک" عر نام عر لوکی چاپ لوت گاہ انت۔ نصیر عر اور عر تہا بلوچستان عر
 تاریخ ہم چاپ لوت ہے آئی عر سرائیون تنقید و ایہاد لزرگ لوت۔

بلوچستان

بلوچستان! بلوچستان!

مے نام و ننگ و بزمین سناں
 مے ہڈ و گوشت و خون و سناہ
 در آختک اچ تہی خاک و
 تو سے مے ناستا و سپرین لاپ
 بہ بے نسر بہنر و ہم سنا داب
 تو سے سناہ و اسے جساں!

بلوچستان! بلوچستان!

تہی ماہیں جنک چو حمد!
 پیر لچ و غیرت سنا مشہور!

تئی پچ تنگ و نامانی !
 طرا دارین کلامانی !
 تئی آزاتی عر پانگ !
 تئی تنگ خو پور و انگ
 کنتت مال و سر عو قریاں

بلوچستان ! بلوچستان

یہ بے پائندگ و آزاد
 پہ شان و شوکت عو آباد
 بلوچی آستان لاس عر
 نہ پیریزی سر عو سن عر
 پروشاں پر تئی حسداں
 گوان و محکمیں سداں
 ترا چو دیدرگ عر داراں

بلوچستان ! بلوچستان

بچتڑی بيسرق رات برز ع
 چه بند و کش تان ابرز ع
 چه هيلتد تازر ع سوزين
 بلوچ بول بنت شکر لوزين
 تئي نام و نشان د ائم -
 تئي شان و شرف قائم
 بربيت تان دور ع دورا

بلوچستان! بلوچستان!

آستانِ عشاق

تذییرِ عشاقِ طوفانِ وگردے
 جتائیں گپنتہ یک رجبند ورنده
 مایہی ڈاہ وگوکار و توارینت
 سدا لی واوزنگ و آہ و زارینت

نہ گوں پلاں بہارِ عمیل واریت
 نہ گوں ماہ گونگاں نشت و نہاے
 نہ جھن و عاشقیِ عریل واریت
 نہ گوں و ش زمیلیں شعراں سیاے

نشت چوں نو گلیں شاعرِ بیانِ ع
 منا چو گت و پیگوراں دیاں ع

منی گھپ گوں وئی بیلاں ہمیش اہنت
 منی دل آج غمساں پٹی وریش اہنت
 چہ ریش خود نہ کیت بیدار آج زو اکے
 چہ پیاں پراہ و جہلیں بے پہ جوناپ
 منی گیم رنگیں دل کوس وواکے
 مٹرو لاش عوسر اسونتاں نہ جنت چا پ
 منی در شپیں قلم تا زاک و وٹس
 پہ کاکر نقش کنت خون عر گوں مس
 دلاں سٹہیت و در داں مان داریت
 لگورال پچ کنت مردان چاریت
 کشیت داستانگاں مرد و بلا نی
 کپوگاں چست کنت آج گل زمین
 دل غر بندیت پلین ہمبلا نی
 اکتس عر منکھی سوب عر اکتین

برے روچاں کہ دنیا چو خستہ

غریبانی دل آج گزن عکبارت

زراگان گپتہ حونا نش وراثت

وئی عیش و پہ ساہارنش گراتت

مناجیف انت اگیر سوتال بیدیں

گون زلف و عارض و چاں بہیں منت

گون بہرنگ شک و همزان عیندیں

بتا زینیں گل و جیگ و گور و لپست۔

نریت چمن چشیں مردم فروشی

نہ لوہیں من وئی زند ع پہ چوشی

منن سبکت کیوک و بند گانی!

گشیں شران و دیم و جمر گانی

کپیں گوں ہر کجا گندیں کیوکے

کینیش چپت آج حاکاں و ت و گوں

مٹی دسنت غرقلم نپت وگرو کے
 کہیں ظلم عوسر اسکا شدت آگوں
 پہ ہر ہند غر غریبے خاک دھنریت
 مٹی دل چچی آگوں حوں شنریت
 پہ ہر ہند غر غریبے گریت و نالیت
 مٹی جاں پلپٹیت ، دل بال بالیت
 قلم من زرتہ نے پر حسن و عشق غر
 نہ پہ زرد و طمع کالان عر بتدیں
 بے من اشتگن آڈول و کشاک غر
 غریباں گوں روویں ، گر یویں و حنرین
 برے روچاں کہ شاعر مہولانی
 پکنٹ تو صیف ، پتل و بلبیلانی
 مجنت شعران و سوتاں استمان غر
 مٹی ، سنگت گوں منگرو ماں جہان غر

نہ اشتا آشنا سرے دئے لگو سے

نہ بلکیں کہنتہ دام عوچر چسانی

نہ انتا کاسے، وتی فرض غوچر کوسے

شکارنت عیش و نوش و درمد مانی

چار بندیں ششم

ہر وینکہ وطن شہت تہ بزان یحیح نہ منت
 لاش عہ چہ کفن شہت تہ بزان یحیح نہ منت
 بلبس کہ پہ تل و تی سہاہ نذر کتگ
 چسایا کہ چمن شہت تہ بزان یحیح نہ منت

اسے واجگ و میراں کہ شہا کرتہ مزن
 ایشان پہ و تی عیش بہا کرتہ وطن!
 پاد آجت و ایشان عہ بہ گٹا عہ بگرت
 چود و رش ایشانت کہ مگن دنت کفن
 شہنت چہ بہشت عہ منی صہرائے وطن
 آچ نخل و تل عہ منی خسارائے وطن

من در پیکر کنین نیم شپا آھے جنین !
 آئے وائے وطن ! دلے وطن ! وائے وطن !
 اے آج و گیل و بخت کہ نہ نام عہ بشر انت
 دست نشینت زمین عہ گوں فلک چیر و سر انت
 نزارتہ فلک عہ گوں زمین ہور کنگ
 دست خالق و کار ساز و مختار و سر انت

روچے پہ غریباں کہ چہاں تنگ بہ بیت
 لاپاخورک و بدن کوچ پہ بد رنگ بہ بیت
 حقیقت چہ چشیں خوار و خسر ہیں زندہ
 ماڑی بسچنت ما سربہ و نت باجنگ بہ بیت

اے موٹرو ماڑیگ و خوراک و پوشاک
 اے سورا، اے زمینت، اے کیا ہیں املاک

آچ لٹ و پل غوبنگ و خوار بیتانی
 تڑ آرتگ و پچ مگر نہ پہ مگر غوجا لاک

ہر چون کہ بہ بیتاوش دیگر ملک و دیار
 آباد و جہاں جل و کمرن نام و توار
 شہر جو بہ شجنت جو، لیکن پہ نصیر
 شہر تیرہ جہاں غوانت و طن خشکیں دار

خاک و طن غوپہ زرو سیم غومد بہت
 غیرانی حسیر غوپہ گلیم غومد بہت
 گر آچ بگوار بیت و جہاں گرم بہ بیت
 ننگ غوتی ترس غوپہ و کھیم غومد بہت

آزات جمالدینی

واجبہ عیند الواحدہ آزات شنگہ نوٹسکے پیدابوت۔ واجبہ ایجمالدینی
 ٹنگہ سردار خیمال چہرانت تعلیم چہ نوٹسکے وکوشہ عزت۔ ویدا ملازمت
 و دیار کت ورتندہ سردار ٹیکہ داری عکپت بلے آئی عزت
 و آئی قوم عزتگی و ناداری عوا حسس بوت۔ آئی عزت کہ قوم عز
 دستان چہ مشن دژمن مئے حاکم انت۔ کتے عکت وگمان عہم
 ایسے بہرہ انگت ات کہ جمالدینیانی اسے سردار زادہ ہم پہ اسس
 دعوام ششہر پر بست کتت بلے وحدے آزات عوا الفتلابی خیال
 و نظریات عو پراپرتگی عو ملازمت عو چہ کتت تہ مردہم جیران منت
 انت۔

آزات عو شعورانی ایک گوٹن کتایے "مسنیں نوار" عو نام عو گوں
 واجبہ انجم نرلباش عو اردو ترجمہ عو چاپ ہم بوتہ۔
 واجہ آزات عو چہ کراچی عو دبلوچی "ماحتاک ہم شنگ کنگ ات۔
 بلوچی آئی عو پتے عو عیار عو شنگ کنگ ات کہ پاکستان عو شتریں شتریں
 ماحتا نانی متا واتی مٹا واتی ات بلے آپسوز پہ قوم عو بکر زندگی عو
 آیاں عزت کہ ادب کجام بلا عو نام انت۔ آزات عو تاں دو سال عو واتی
 لایا عو سرا وک بست و ماہتا ک شنگ کت۔ بلے آخر نا علاج بوت ماہتا
 بند کت۔ بلے انون سچو اشنگ ک عو پیداکت کہ آپر ماہتا ک عو شنگ کنگ عو
 کوشہ ست عزت۔

بهار گه

دخت بهار گه و آحت
آحتنت منایات
آسیل و ساواست
آعتبیرین گواست
پکراں متازیات
بستنت په شاهات

اودل مکن یات
رنجان مکن زیات
آماه و سالان!
آگپ و گالان!

په کڈو بار غه -
دردید گان غه -
گشتنت جهان غه
پرح کن رگدان غه
بند مہپلان غه
پلان په شان غه
بو تمنت روانه
منزل جهان غه

اور دل ممکن ایات

رنجناں ممکن زیات

آساہ و سالان

آگپ و گالان!

دور گالیں بانک گوں چھیٹ و تان عر

سوار مہپلان عر لوڈو و ران عر

وشتی کنان عر لیکو جنان عر

بو تننت روانہ منزل جنان عر

اور دل ممکن ایات

رنجناں ممکن زیات

آساہ و سالان

آگپ و گالان

پہ سبزہ زار عر اشتہ قطار عر

پیل و مہار عر دیکم پہ بہار عر

سبزین ڈنگار ءِ چوست دسار ءِ
 دروشاپ کنان ءِ منزل جمنان ءِ

اور دل ممکن ایات

رنجھان ممکن زیات

آماہ و سالان

آگپت و کمالان

ژنگ و چٹہنگہ ستیں تواریان
 یک کوشیں گرشین چانکشن کتان ءِ
 ہر تاک و پل ءِ زیارت کنان ءِ
 بو تہ روانہ — منزل جمنان ءِ

اور دل ممکن ایات

رنجھان ممکن زیات

آماہ و سالان

آگپت و کمالان

درنا پہنارِ عَ گو تا حندانِ عَ
 اسد پتا چینانِ عَ نینرگ جنانِ عَ
 گامے جُپانِ عَ گامے درکانِ عَ
 بو تہست روانہ منزل جنانِ عَ

او دل مکن یات

رنجھاں مکن زیات

آساہ و سالان

اگپ و گالان!

پینس عَ بلو چہنت رند چا کری آنت
 ہر جبار و نت آ ملکش و تی آنت
 ترے سے نہارنت ورت بار شاہ آنت
 شہ پارو چ روانِ عَ منزل جنانِ عَ

او دل مکن یات

رنجھاں مکن زیات

آساہ و سالان

آگپ و گالان!

خسانہ بدوشان بہ سبزہ زارے

چونجیل غر سبز کاہ چسردگارے

سیاہیں گردان غر بسنت قطارے

یوتنت روانہ منزل جنان غر

او دل مکن یات

رنجساں مکن زیات

آساہ و سالان

آگپ و گالان

سرکشتت ماسے آپج یک گردان غر

گون زریب و شان غر گون گپ و تران غر

آپش جنان غر بہارے چنان غر

یوتنت روانہ - منزل جنان غر

اور دل ممکن یات

رنجناں ممکن زیات

آماہ و سالان

آگپ و گالان

آزات عو پرست در و درندارے

پنن نہ چارے پرچے تو زارے

اچمن بیزارے رحے نہ دارے

بو تر روانہ منزل جنان ع

اور دل ممکن یات

رنجناں ممکن زیات

آماہ و سالان

آگپ و گالان

چمٹانے چست کت دیکے تہارت

آزات بلوچے توقید و خوارے

ملک عِراتِ بادات جسا ہے ندرائے
بوتر روانہ منزلِ جنانِ عر

اودیل مکن یات

رنجباں مکن زیات

آساہ و سالان

آگپ و گالاں!

ملّتِ عِزّت نئے شرمسارے

غیبتِ ندرائے و ترانہ چسارے

چمّ چے پڑے ”پرچے تو زارے“

بوتر روانہ - منزلِ جنانِ عر

اودیل مکن یات

رنجباں مکن زیات

آساہ و سالان

آگپ و گالاں!

دات بانک عزار پاترپ و بی ہار
 گون ترشن و تہہار پہ گال و گفتار
 بہ ساداکتہ گار بے حال و بے سار
 وات بوت کروانہ منزل جہان عار

ادول مکن یات
 رنجہاں مکن زریات
 آماہ و سالان
 آگپ و محالان

غزل

غمِ دردِ همنزد و مچاں نگاراں مروچی

مگر واسم نہ بیزاراں مروچی

بلا بوتنت رائے زانگ جذبہ و جوش

چو حشک و لاگرد واراں مروچی

چسپکڑے تھی و اندوہ عاٹسے

گنوک و سارو بے ساراں مروچی

ترادروہ انت بکش مسکین سحار گوات

کہ آچ بازیں غماں باراں مروچی

نہ جلیت بہار گے عروش بوئیں پلاں!

رطانِ اشتاپ بے واراں مروچی

گنگ آچ تو تداریت چھ بر آزارت

چہ اے دور عو گنگ واراں مروچی

سید ہاشمی

ظہور محمد شاہ ہاشمی سید ۱۱ اپریل ۱۹۲۶ء کو اورنگ پور پیدائش ہوئی۔ اردو

پارسی، عربی و انگریزی پر شہسری زانت۔ ۱۹۵۰ء کو اورنگ پور "انجمن اصلاح بلوچستان" سے

بنیاد ایرکٹ ویک روٹ کے "جدوجہد" سے نام سے پہ دست لپیٹت و شنگ کت۔

بلے مسعود و حاکم سے بند کنا میٹ ۱۹۴۳ء انجمن سے کاروانی پدا آقید کنگ بوت و چہ

قید سے رتد درال ڈیسہ کنگ بوت۔ ۱۹۵۰ء کراچی سے آنگ و دوست و بیانی میار

کرنیک سے سید و ریڈیو پاکستان سے بلوچی بہر و کار مستری قبول کت ۱۹۵۰ء بلوچی زبان سے

کرتنگ سے بنیاد ایرکٹ و دوست سال کندہ ہے دیوان سے کاروانی بار و بلوچستان سے سات سے و کت۔

وہ ماہ سے زندہ پدا کراچی سے ۱۹۵۰ء بلے دیوان سے تہاوت ماں سے، راہ پانی، سے سوب سے آدم سے

بحرین سے شت۔ و بلے اوڈا ہم سے بلوچی ادب سے تراجم سے بلوچت ویک بلوچی دیوان سے جوڑ کت۔

مروچاں و اجہ ماں کو اورنگ انت۔ و اوڈا ہم سے ادب سے خاطر سے جہد کنگ سے انت و انوں

یک کتاب سے سستگس دستونک سے نام سے چاپ لوگ سے انت چریشی ابید سید سے شعرائی یک

کتاب سے "انگ و تر و نگل" جریدہ انت کہ آہ سستگس سے "انگ" سے چہ زندہ چاپ و شنگ بیت۔

و انی سے یک بلد کتاب سے (لغات) ہم جوڑ کنگ سے کار دست سے گت۔

غزل

گیش کر اٹھلائی گوندیں تیراں
 ترانگشہن دات مناز باد بوع
 دزد واری منی گت اش پولنگ
 واہگ بد سوزمان کم نہ بیت
 تنی کل بہ تہسارنت ورنائی
 بے شکہ گال ع شیر کنی نخل انت
 واہگ اش مڑنگ ہرچی کسر لوٹنگ
 منی پشتت ع عثمانی زین سوٹنگ
 زاناں اس گواریں جہرے بندیت

دل مہانت آگماں من دلگیراں
 چست کینت زپتین پوپل و میراں
 آس کپات انت ماں باگی ابیراں
 پرورش امیتانی بان و یادگیراں
 کئی میارنت کہ عاجز و پیراں
 ریچ ات مڑری دشکل و شیراں
 شکر انت انگت چہ منزل دیراں
 چے کناں و شیبانی منگیراں
 چیز کے روح انت تم کنگ ہیراں

حامل و خاطر و سید انگت

گراں ترین غم و تی سوزیراں

غزل

اور بگیشاں و اہگ و ترندیں گرو بنداں چتور
 بے ویس زندہ آگاہ کہہ کرت چمن در بگوز
 روچے صد پر پریشنگیں عہداں تئی ننداں چتور
 ہم منی بے روک بو تنت راہ و بازیں چارگ و
 نون آگاہ کاسے منی دیدگ ترا گنداں چتور
 تنگ ات اے بستگیں دل بند و بندو کون گنگ
 ایرد تنت شب جتالی جو چومرگ و پریشنگ و
 تئی زسیراں چہ وقتی شو میں دل و بنداں چتور
 بے تئی اوست و من سگاں زندہ گور گنداں چتور
 دش بیکانی ردیں کارنت سروں رهن انت انگت
 تان نہ موکانے میاری چو لوواں رنداں چتور
 موہ دنت ترانگ جگر سندیں کہ دنگوشے کتاں
 شہد و شیریں اجور و تھلیں گال پر بنداں چتور
 وژد لیں باریگ برتنت حائل و گولوت سید
 گرتگیں ہم و گتھالیں دلے کر

غزل

گُل وِ مَلگوراں مَسک وِ عُنبرِ نیاں
 اگاں اوماں بِنِتنت درد وِ اوماں
 مناسب انت وِ لَسائیں آہوگ
 زہیروں بیت پر بنداں دوستہ گال
 پہ ہر رنگ گناں نیا دے گوں دوست
 منی حائلِ پیا کہ ہنیاں تھی
 منی کُل وِ چِراگی وِ بہ متے
 ترا مرچی پہ بانوری بگنڈاں

کناں یات دوتی کُل وِ غر زیناں
 عثمانی پریں وِ نبالاں سر پیناں
 میارت پکمن گوراں ساہلیناں
 اگاں بے غم بیاں ٹپان گدیناں
 کہ بہد وِ اہانی بحت وِ رانسیناں
 وِ تری زگریں دل وِ خونوں گوں
 ترا چہ ملکوت وِ ہم زہیناں
 بلے بیامن ترا وِ سمبہیناں

سید موہ دے دل وِ خونوں وِ تیگاں

چہ چمانی رہ وِ مرچی شلیناں

مراد سائر

واجہ محمد مراد ساحر چہ مروچی عوسی و دو سال پیسہ مکران عودتت بنگو ر ع
 علاقہ عرشہ عیسیٰ نامیں میٹکے ع پیدابوت، نہ و چار سال ع عمر ع آئی ع رامسیت ملا ع
 دستش دات کہ عربی و فارسی بوائیت، فہم تیزات، آئی ع عزیت قرآن فارسی ع چیزے
 کتاب در برمت، پت ع آئی ع را پہ دانگ ع خاطر ع کراچی ع و تکی کتیرین برات ع گورایم دات،
 راد آئیو سیٹی ع اسکول ع داخل بیت، آئی ع اورگ ناکو ع دات ات و کتابانی حریح و درپرح اندر گردما
 فن مشکلی ع آئی ع شش جماعت و نت، آئی ع نا کو ع آئی ع را پیدا مکران ع دیم دات - کہ بلوچ
 چک ع اے قد ع دانگ بس انت - برو ملک ع و تکی پیرین پت ع مگ بمو" ہمے ہم ع آئی ع دانگ ع
 درستیں در بند بوتنت بلے اودا آئی ع اورا دانگ ع حبت ع ننگ ع نیشٹ، پت ع راباز ننگ
 کت، ووتی لڈو لوگ اش زرت پہ کراچی ع آتکت اد اغری و لاپ ع شذناں آئی ع را
 دانگ ع موہ نہ دات دتی لاپ ع شو باز ع کراچی ع تہماں در آتک بلے آئی ع نوریں
 ہڈاں بازویر ع بار کشیت نہ کت، ویک موٹر ع گیر ع ع کار و زبرگ ع گکت، و مروچاں
 در ایووری کتنگ انت،

ساحر ع دہ سال پیسہ شعر ع گشگ بیگ کت، ساحر ع شاعری در دو غم ع
 پمرا نت پر چیا کہ آئی ع و تکی زند ع باز در دکتنگ، ہما چیز ع کہ نزل گو شنت واک پہ
 سے بلوچی ادب ع لوکیں چیزے آئی ع ما ساحر ع گور ااصلیں رنگ ع گندیں، ساحر
 ع گور دماحول، ووتی قوم ع چہ ہم بے ترانگ نہ انت، آوتی قوم ع آباد و بونا
 گنگ لوٹیت، آئی ع فرنیں واہگ انت کہ آج بہ جنت ووتی بودنا کی ع خاطر ع
 جہد بکنت، او پہ وت یک لوکیں زند سے بیارنت،

غزل

پدا جسم بر عنانی بندگِ عرانت
منی کُلِ عسره بچکندگِ عرانت
من زاناں کہ پر مشیت انت ششگلین دل
زگاہِ عآدتی کار بندگِ عرانت

اے دستِ مالِ دامنِ عتی مالکانیت
ہمارو چاں منی چم گندگِ عرانت
نہ تر گیت پر چیا بلبَل تئی دل
کسے پلاں بہارِ عرانت بندگِ عرانت

کیا بچکندت چارت سا حرِ عرانت
پدا در دے دلِ عرانت بندگِ عرانت

غزل

ماہِ رُو و ماہِ دال کھیبے داب نہ ات
چہ گل و جہر و داہگ و پیسیر
آس مانداشت تی مجھیں مہور کاں
مسیبہ تہا ریں شپاں جدالی
ڈرکتے آنکھیں جسے راکٹ و
تو لواری بنیتیں کچھ ساں چنکے !

حال میںے اینقده خراب نہ ات
زندگی پر متاع سداب نہ ات
دل میںی سستگ و کباب نہ ات
درد و دورانی پچ حساب نہ ات
دوست و حیدال چو جور جواب نہ ات
میںے نصیب و آگال شراب نہ ات

بیت اہنت زیر آپ ماں زرد و ساہر

بہرچی و قسمت غریب نہ ات

غزل

دل ممکن بازیں آہ و پریاتِ غر
 گوستگین دور و نوبت و باریگ
 تنگ آؤز تنگین جہانے گین
 دست بندین و ہر کس غر پریں
 پھر بہا ریں دلانی مئے، اُمیت
 ماگنو کین، دوستی و ہر غر
 نیست تسلّا دیو کین ہمارے
 اے کش غر درد و آکش غر اندرہ!

درد و سوزِ زمانِ غر از گلِ غر ساغر

حر و گین ماچو درشتگین آرت غر

چاکرے پیدائنے

ہمیشہ بی پروت عورتوں کو کہیں دوسرے پیدائنے
 پچ بلرزیت ہو، ایک ہنچیں سرے پیدائنے
 مردگش و آبداریں تینسانی دپا دیمپانی ع
 بیاجہ پراہیں سینہ عچہ اسپرے پیدائنے
 زندگی عتیل سدریں رنج و غمانی سوچگ ع
 چہ دل بگر میں جلاں بیاشکرے پیدائنے
 پہ گیاہیں کوچگانی، دانھی سربندی ع
 بیاجہ سے وڈاں چہ نیل بوئیں زسے پیدائنے

سرچا رہیں شہ مہرید نے لوگ گائنتا اے جہان
 حانی عوٹھگیں بیایک رے برے پیداکنیں
 حارسد و کلپیں بدیاں بستگ چو کبھی جمبرے
 بیاید ایک زحم جنیں میرچا کرے پیداکنیں
 چہ شپانی و شیں و اب غدر دل یکیم انت ساربان
 بیایہمگ راہ عوسر ایک آپسرے پیداکنیں
 مے پیریں دیوان عدر کارنت سجن زانتے پدا
 فاضل عہم دروریں بیاشاعرے پیداکنیں
 مڈا میں ماتاں بجمبورے سستی رودیتگ انت
 بیایک کچی حاکم و سوداگرے پیداکنیں
 بیایچہ دریاہیں جہان عحقہیں کرکینگاں !
 پروت عگر ان قیمتی ہیں گوہرے پیداکنیں
 ازل گائنتا مکتب عوتیا عصد ہا سامری
 چہ وتی ملک عریایک ساحر پیداکنیں

محمد اسحاق شمیم

واجہ محمد اسحاق شمیم ۱۹۲۳ء عرء کراچی - ماں کلانکوٹ عر پیدا ہوئے۔ آئیے

مولوی نے آئے۔ وال ہفت سال عر عمر عر پت عر گورنمنٹ چھ ایشی عر تندر سے عر پیدہ دیکھ کر
ویگ ہوئے۔ ۱۹۳۶ء عر چہارمی جماعت عر دربرت، موشن اسکول عر داخل ہوئے ہفت عر
وقت۔ تعلیم عر حرج و مرج نہ ہوئی عر سبب عر اسکول یلہ دات۔ آئیہ راجہ کانی
شاعری عر حبات۔ ہما حدی کہ آفا نسل عر دانگات آئیے استاد اردو عر نہیں
شاعر آسرا مرد ہوئی آت۔ پکے سوب عر آئیے شاعری شوق روچ پہ روچ گیش
ہوئے ہوئے دآئیہ اردو زبان عر شعر گوئی گت۔ ۱۹۳۳ء عر مولانا محمد علی جوہر
روچ عر اسکول لائی تہا اردو شاعری عر تمام در آرت۔

پاکستان عر جوڑی ہو گیا ورنہ ۱۹۴۹ء عر چھ ریڈیو
پاکستان عر بلوچی پروگرام شروع ہوئے شمیم عر ہم چنتے دوست ویلانی نیکن عر پیداوی زبان بلوچی
خاطر بلوچی شعر گوئی گت۔ ۱۹۵۰ء عر بلوچ ایجوکیشنل سوسائٹی عر اولی بلوچی مشاعرہ عر ہتا
شمیم عر حصہ زرت وانی شعر مخلوق عر سک پسند گت انت ۱۹۵۸ء عر ماں مستونگ بلوچی اکائی
وشاہی جرگہ عر ریڈیو پاکستان عر مشاعرہ ہانی تہا حصہ زرت۔ ۱۹۵۹ء عر ریڈیو پاکستان
دعوت عر سرراستی عر میٹرہ عر وحدت مشاعرہ عر ہتا ہم شریک ہوئے۔

بلوچی زبان

بہرہ کے است نے راہ و نشان انت
گڑھم کارواں سر سر جنان انت

اگر منبرل منباچہ بدگمان انت
صھے آواز چہ کوہاں رساں انت

بلوچی مئے وتی شہدیں زبان انت

زبان دانیں قلم کشیں جو اناں
بہ کو بڈت ریگیچت آ نشاناں

مزن نامیں بلوچی داستاناں!
چو فاضل چہ وتی قبر گشتان انت

بلوچی مئے وتی شہدیں زبان انت

نہ ہست تاریخ گوں تو نے کتابے
پہینشاں بیت نہ گوں تو حوا بے

فقط ہستے تو بے ملکی نوا بے
صھے آواز گوں روچ و تپان انت

بلوچی مئے وتی شہدیں زبان انت

شمیم ویش آنت تسی گپ و دویں گال
ہمیشنت قوم پادا تکہ جواں سال

رودن اشی و تی ساہ عیچو سنبھال
گڑھ اسی نام مرد زبندگان انت

بلوچی مئے وتی شہدیں زبان انت

وقتِ عتوار

گر دوکِ عِشہمِ جمیرِ گزندگِ عِرانت
 زرعِ بوجیگِ آنکہِ بدگِ عِرانت
 اگر بہتِ ترا گولِ صمیرِ عِرانت
 برو دیمِ عِترِ حافظِ خدِ عِرانت

تئی منزل تئی راہِ عِسرِ عِرانت

سیرِ بَندِ گاماں زورِ پردے
 ایشنت تئی کِشکِ تچکینِ تو نگندے
 اے قولیں میرِ چاکرِ خانِ رندے
 اگر تئی سرتی مُدستِ عدلِ عِرانت

تئی منزل تئی راہِ عِسرِ عِرانت

ریزیراے نو نہالاں تووت آگوں
 جوانان خیالاں تووت آگوں
 دگر آدم غمٹالاں تووت آگوں
 قلم بست عتی اصلیں سلا انت
 تئی منزل تئی راہ عسر عانت

اگر کہ انک عتی چخت سیاہ مار
 مزا مطلب اے آدم خوریں سردار
 سبب ایثنت کہ بیتے تو نہ سکار
 ترا ہوجون دار عچونڈگ عانت

تئی منزل تئی راہ عسر عانت

تپا کی عچہ بیتے بے خبر تو
 ہزن بر باد ہی نے ایثنت پر تو
 اتی پادا جتہ مرچی تپس تو
 انگ پر چا ترا گوں ہر کس عانت

تئی منزل تئی راہ عسر عانت

مے پیرا چہ وقت اے دلاور
جلاں ماہنت دینگہ آس و انگر
بہنت پیدا شاں چہ میر چا کر
اصل مقصدھے گوں ترانگہ انت

تھی منزل تھی راہ سرعہ انت

شمیم و حال داتاگ چو شمارا
سبق زیرت چھے وقت و لو ارعہ
پچارت شری و پیس و تارا
ہما دشمن شھے جیگ و تہا انت

شھے منزل شھے راہ سرعہ انت

بالور

کیا اے مینتگنت چومسک و بلووز عضاں مرچی
 گلے چو حال و حالو غمنا چہ پچ گراں مرچی
 کیا اے ظلم گوں من کت کئی نام غم گراں مرچی
 شماں بگشت منا چیزے او سیاہیں جمبریاں مرچی

کیا دل جت منی تندورے آس وانگراں مرچی

مزن ملگور و شرر نیگے متا چہ برت جاتیکاں
 چتو بگشاں کیا بگشاں پیا کہ من تی قولیکاں
 شدیکاں من تی گپانی تی لٹانی تئیکاں
 برات اے گشتگیں گالاں تنکیں کو کراں مرچی

کیا دل جت منی تندورے آس وانگراں مرچی

بروز گیتی کہ گنداں من شپاں اے رو کیں استاراں
 کدی من ہوش و بے ہوشاں کدی من ساروبے ملراں
 پیدا دیم ء کناں ننداں صہما تئی قول واقراں
 نزا ناں آئی دستاں کہ رنداں ہہپراں مرچی
 کیا دل جت منی تندور ء آس وانگراں مرچی

کساں سالیں مزن چم بارہ بندیں آتنگ کٹھ ء
 جو کئے ایر و اتش ماں گور ابستش صہما کٹھ ء
 جنرکاں داگ دست ء انت گشانت چو صہما پٹ ء
 نہ انت ہستی صہما حوناں کہ کشتہ دشمنان مرچی

کیا دل جت منی تندور ء آس وانگراں مرچی

شمیم اے منزل ء سودا ترا پہیچ نہ انت مشکل
 شتہ تئی زندگی پیشکیتہ باقی ستلگیں آ دل !
 کہتہ تو قول دو وعدہ کنز دیم ء کیت تئی منترل
 بگش کالانی بدل ء آس بلی بنگراں مرچی

جتہ تئی دل اشاں تندور ء آس وانگراں مرچی

عطاشاد

لعل خان عوچٹ و تائیتی میں چک محمد اسحاق چہ مروچی عو بیت سال پسر
 تربت عو "سرنگانی سر" نامیں میتگے عو پید ابوت۔ آ کہ کیں مزن ابوت آئی عو راتربت عو
 اسکول عو راش درملکت، دہ دوازده سال عو عمر عو آئی عو تربت عو گونٹ ہانی اسکول عو چہ مشتمی جماعت
 پاس کت۔ آشتمی جماعت عو دانگ عو دوران عو مان اردوزبان عو شعر گوشگ لکت۔ آشتمی
 جماعت عو پیا، کنگ عو رندہ بکوز عو اسکول عو داخل ابوت۔ دو سال عو رندہ ہی جماعت عو
 امتحان چہ تربت عو دات و پاس ابوت۔ پدا آئی عو راہ دانگ عو خاطر کوٹہ اش راہ دات
 کہ داکتری، رابیت بلے داکتری عو دانگ عو آئی عو انچو واہگ نیست ات۔ و حیرے
 شاعری عو حیات عو ہم آئی عو راواگ عو نہ رشت۔ پے سوب عو امتحان عو ناپاس ابوت۔
 مروچال آوٹہ کالج عو ادبیات عو علم حاصل کنگ عو رانت۔ وائے سالی آئی عو را
 "کالج عو چچینین شاعر" عو لقب ہم دیگ ابوتند۔ دوست و ذریہ درانی شککانا
 آئی عو سیکین دات کہ اماں بلوچی عو شعر بگوشتیت۔ کوٹہ عو بلوچی پروگرام عو
 "لشکو" عو اکاں کسے پچاہ نیاریت، آتھے عطاشاد رانت۔
 "لطائف شعرانی کتاب" درین عو نام عو چاپ ہم لوگ عو رانت۔

زہیرانی زارہ

بیا کجائے بہ منی سچکائیں جیالِ عِ اوتناک
چم کدی بنت تئی ارمائی نیں دیدِ محرم

اوس و اولوم بی پہ منارے زہیرانی ہتم
من پہ چوٹی ششی پانساں گوں رگاماں پیریں
"روش آسانی" و "رولہہ" چومنی انگریں زرد
من چوبے سار و گنوکاں گوں خیالال چیریں

شہ مریدے من نہ ان مکہ و در بندیں کپوت
جام درک من نہ ان "درین" منا حال نہ داں
مست و شیراں چومست عبلے تئی بہرب نشق
حان و سہی و سنگین و طرے یاد نیاں

تو منی دوشی یں و ابے کہ شمشو شتہ مرچی
 یا گو شے رفتگیں زندیہ تو منی ہمبیرا ہے
 یا کہ تو بہرے صھا گال نئے دل عکیت و نہایت
 چو سمین و گلی زہل ماں رناں بیگو ا ہے

”شب چراغ و کہ شپ و شہم بدنت گار بہ بیت
 چو ”گردک و ” کہ نراناں ماں کجا بندے انت
 صھا ”نوک نئے“ کہ در انت و ددی بوت نہ کنت
 یا ہما ”بام“ کہ بے جمیر و ہور و چیر نت

تو چو ملاء ”یقین“ و کہ نزاں و ت چو ننت
 یا کہ حا و ندے ”ودار“ نئے کہ کدی پیلو بیت
 یا کہ بت جوڑ کنو کے تو گو شے رفتگیں یاں
 یا کہ چو عاشق و ”ارس“ نئے کہ دل عریت و رحیت

بیا کجائے منی آزر دیں نصیب ورا و گواش
 چم کدی بنت تہی ارمانی یں دید و محرم

آرس بنت چم چومان شانتگین ساپگ من سرع
 کہڑی دل چو غم و گوات گریں سیدہ من جہاں
 پچ نراناں کہ کجائیں منی منزل منی راہ
 گارو گم سار من امروز تارا رانی زہاں!

گد پہ کیفاں اے غم آما چیں دل و سہڑ بیناں
 کہ اٹلاں من پہ تھی تنگوپں دروشم ہزاراں
 پہ خمار چھی میں کاڑانی شقاریں بیجاں
 پہ کہیب لہری ہیں شارا رانی جلیں گواتاں

بیجا کجائے منی سچ کانیں جیال و اوتناک!
 بیجا کجائے منی آرزو میں نصیب و اگواش!
 چم کہڑی بنت تھی آرمانی میں دید و محرم

غزل

ذرشان بہ بنتیں تھی سراستال برمشیں جمہری

سائل بکنت تھی دیدگاں اوزردگے زردیں زری

نوشاں ناری قدحاً گنجیں غماں بے غم بہاں

شنگت پداہم مئے سراکاڑانی گل رنگیں سری

سجدہ لٹاں گل عتھی ہنچو کہ حساوند عدرانت

او محسریں گودی باسن عہ پچہ نہ برہای کافری

سزالی عہ پاسان عکرا، کاری مئے آزدیں نصیب

مئے واہریں زرد عکدی شنگی تھی طوقیں گوری

بسکید سمیں کئے بدنت ہمیں غمانی پستو عہ

مہران منی برتہ دل عہ گوں وش زبا دین مہیہ سری

پکران منی عہ آئے عطا سر پہ بشارت کشتہ

جی مہہ لقائیں گل پری اجی سمی و اجی سومری

غزل

بیا کاستاراں جتنگ پل من شپ و گیوارا

ماہسکان عراے وئی آپ رواں شنک

اے تئی ہیر و شنرگ چہ سمین مسکین ع

تو نہ ترانے کہ چے درینے من دلاں شنک

چندی کسان ع یہ بچکنگ و نیم چئی و ناز

چندی کسان ع یہ بڑوان کہاں شنک

کے در روت مرو گوارگ و پلاں یہ سوار

مارا پل دپ و عراے بو و بساں شنک

یک عطا شادے ترانت در یگیتیں بو تیں یکے

تئی دلیل عراے جہانانی جہاں شنک

قاضی عبدالرحیم صابر

قاضی عبدالرحیم صابر ۱۲ اکتوبر ۱۹۱۹ء کو پٹنہ میں پیدا ہوئے۔ عربی و فارسی میں وقتی
پتہ گورنمنٹ ایبٹ آباد اور ونگ پٹنہ میں سرکاری اسکول میں داخل ہوئے، امدل جماعت میں
دبیر گئے اور سند کراچی میں آنکے ڈیپارٹمنٹ میں علم حاصل کیا۔ ۱۹۵۲ء میں عربی ٹریننگ میں امتحان

دات و مروچاں اسکول میں چھکان و اینٹ

صاحبزادہ ۱۹۳۶ء میں ماہ اردو زبان میں شعر و گوشتک میں گیت، ۱۹۴۹ء میں کچھڑے ہوش میں

وہ نایاں بلوچی میں غزل و نظم، رنگین شعر و گوشتک بناکت۔ صابر ہم گون آہاں ہو بیت وچہ ہمار وچ

بلوچی شعر پر بزرگ عزت صابر اوس زبان و طب و طول شعر پر بندیت، بے سوب انت

درائیں علاقائی بلوچی آلی شعران پسند کنند۔ صابر نظم و گوشتک و گیشتر حب دار انت

آرتی نظمانی تہا تویم و بزرگی و نادراہی و اصلی سوب و آلی و علاج و راہ و انچوشن

بفشتہ کنت کہ دالوک و دل و نقش بنت، نظم و امید شریں غزل ہم پر بندیت

آلی وچہ حافظ شیرازی و علامہ اقبال و باز اثر زرتگ و ہا ہانی پدور و ندع

غزل

غماں سرچہر جانِ تالوانِ انت
 مسکونِ روح حاصل بیت کجا چہ
 جگرہ بریانِ دل پر سوزِ مانِ انت
 گرے مہرچی مہنی تو امتحانِ ع
 بچار ہر جا اے ظالمِ آسمانِ انت
 وراں بے شک بے چھاں چہ تھی گکا
 تزارا گوں منِ ع چونیں گمانِ انت
 ہیچمن انگلت منار ایات کیتنت
 ہے پین شرابِ ارغوانِ انت
 تا کہ خاموش باں ظلمماں چہ تھی گکا
 خیالانی تہا ستم آشیانِ انت
 دپ ع آخر مہنی گاکھم زبانِ انت

محبت دردِ صابر، زندگی غم

بے شعر و شاعری دردِ بیانِ انت

پدا بیار

ہما پد بیار گین بہار ال پدا بیار

ہما سبگ و ملگزار ال پدا بیار

گون شترین در چک و بر و حاصلان

ہما باغ و سبزین کشار ال پدا بیار

ترد ان بگندال من گد و گرانڈان

ہما کوہ و وڈ و تلار ال پدا بیار

شہ پدا بیت سکی و سوریا نی !

ہما ہمد لیں دوست و یار ال پدا بیار

و ان پد گین مردمان عہ بہ سائنٹ

ہما واجہ و نام دار ال پدا بیار

بترین بیار لوبتاں پیسریگیں

ہما پینا کیں مزاراں پدا بیار

زمین عطا بے پدا نتر بیارنت

ہما غازی و شہسواراں پدا بیار

پگنداں پدا من ہما شیر مرداں

ہما زحم جن و سر مچاراں پدا بیار

تہاری کئے پد شمنان ماں بشتا بشت

ہما لور و دتر و غباراں پدا بیار

بدنت انت دلاں سینہ ہانی تہا جوش

ہما غرہانی تواراں پدا بیار

بکنت شہم ہرنیگ عچوگر وک ع

ہما تیز و سبزیں سگاراں پدا بیار

سلاح پوش برات عراکنت پہ جہاد ع

مزن زہر گس آگہاراں پدا بیار

ہما جذبہ و شوق و جنگ و شہادت

ہمانیک و پر میزگاران پدا بیار

ہما آہ و نالگ کہ عرش و سرینت

ہمانا لگانی پہا ران پدا بیار

گوشت گون تو صابراک گفتار و غازی

ہما عہد و قول و قراران پدا بیار

شوباز

سکی و دھواں تھی ہمراہ وہم کو پگ بہنیت
 ہنچشیں غم داریں دوست و برادرے پیدا بکن
 کوہنیں ٹپان غمئیگاں دار و درمان بکنت
 یک حکمے کارزانتیں ماہرے پیدا بکن
 دیم پہ منزل بارت کون و کنگے پرواہ نہ کنت
 ہنچیں میر کاروان در بہرے پیدا بکن
 زان پہ زان نندیت و براتانی گورادیلوان کنت
 ہنچشیں پاگ واجہ و شہریں سرے پیدا بکن
 پہرتی زنگ و آتگیں زخم و تپنگانی پدا
 سر مچا گوہرام و میریں چاکرے پیدا بکن
 جوش بدنت خون و تھی ساہ عراگری کے بدنت
 حمل و جہند و پمیں در و رے پیدا بکن

داستانِ پیری پئے پدا بنگ کنت
 لوکیں بالاپے بیارو قنبرے پیدا بکن

باز پیدا بو کنت شاعر تئی قوم عہتا
 ناسم و بی بگر و ملا بوہرے پیدا بکن

بور تاجیہ ک و تی در سال اے میدان عہتا
 فاضل عہمیں بیایک شاعرے پیدا بکن

دو ستین اہمداد و کبا میر و دادر عوہر عہ
 سر جمیں حالانی واسطہ دنتے پیدا بکن

بے سرو زور و بیوس کپتگ و لاچار و خوار
 درد و ارے بیاپرے قوم عہدے پیدا بکن

کارگر گاہا بوئے چہ ستیں باسک و شلین پنجگال
 زخم جو ہر دار و تیریں خنجرے پیدا بکن

قصہ اے کوئیں بیاریت پہ رد و بند عہ سرا
 ہنچشیں لوکیں پہ و تیک صابر پیدا بکن

عبدالحکیم حقلو

واجه عبدالحکیم حقلو ۱۹۱۲ء ماں کراچی ء پیدائوت۔ اول سرء ملاء گورء میں نذت
پدا شدہ عزیزین مکتبان و نوت۔ چرائی رندچہ مدرسہ احرار الاسلام کراچی ء گیشتر علم و برت۔
حقلو عربی، فارسی و اردو و عربی عالمی۔ ہر دہ سال ء عمر ء آئی ء شعر گوئی
بناکت و آئی ء دل ء اے حُب پاد آتک کہ آوقی زبان و ادب ء خدمت یہ کشت پرے
مقصود ء آئی ء یک کتابے ہم نیم بندگ تبستہ گت۔

۱۹۵۱ء ء کہ بلوچی زبان ء بود ناکی ء خاطر ء بلوچی حلقہ ادب "جوڑ بوت حقلو
آئی ء یک محکمیں باسکے ات ۱۹۵۲ء ء وحدے "بلوچی حلقہ ادب" و بلوچی ادب ء مجلس
ہوار کنگ بوتنت و یک ادارہ ء "بلوچی زبان ء سرچمگ" ء نام ء قائم کنگ بوت نہ حقلو ء
اودا ہم، ورنابان ء، چہ وئی سر و موجان تکلیس راہ پیش داران کتنت۔

حقلو گیشتر یہ وئی غزلاں ہشور رانت۔ آئی ء غزل تصوف ء رور و زراعت
وحدے ما آیاں و انیں تہ چہ ووت ء ہم بے سما بئیں و تصوف ء دریا ء چول و
گورمانی تہا کار میں۔

غزل

بدے یگ قدحے ساقی شراب سبز رنگین ع
 بہاریں مستی تے بیاریت منی بالادع گوئیگیں ع
 دنی آلا کیں دستاں شراب اچ نمرہ خاصیں
 بیاریت موج کھڑانی منی زردع نہنگین ع
 فلک شوہیں کجے ملکیت نہ وشتیں روزگار گول من
 پہ جنگ ع ٹنگریں ایت ٹیلگاں ع سہر رنگین ع
 غم ع آتر رنگیں ہو راں منار اچیر جنگ یکبر
 گمان انت سر رچیت پرے سر و قدع بر رنگین ع
 زمیرانی غمیں دریا و موج و نثر طگ و بہوراں
 گیش ابر حیک و رتیش نوں منی دیل شتنگین ع
 بیائے خضرہ دربر کہ گارنت رشتگانے سر
 بکن جم یکیر ع تو نے خیالاں شانگ و شنگین ع
 منے حقلو غماں گاراں غم عشق تہا باراں ،
 بہ بیت اچ مرد مولیٰ ع گلکے آجنت رنگین ع

غزل

قاصد بے تو اچ ما آ دوست عو را حالے
 چمائی اس خونیں ترمپاں چہ یک خیالے
 دوری غم گر انہیں ارٹوں چوز عفرانہیں
 ورد و ورگ حرامیں جز آہ و قیل و قالے
 پرزین فراق عتئی گا آ سے منارا مان داشت
 مئے آہ و دتزد و دوتاں اچ جمبراں مثالے
 ظالم غماں چہ گاراں بے حد و بے قراراں
 والذذ لبون و حواراں لطفے پہ یک زوالے
 من نیستاں شمرگا، ساہوں پہ گنٹیں اکثر
 جانوں بیا تو در بر اچ وت پہ یک مثالے
 لطف بہار داریت دیدار یار عتاب
 گیمرتگیں زہیر عوزکی چہ ہر ملاے
 حنقلو اگر چہ یار عتئی گا ترا شمشنگ
 صبر و کمال حالے کاریت پہ نیک فالے

غزل

مَدِّتے قدمے کنگ آہ منی روح رواں

کہ تھی آرزو گیں طپانِ عرگدنیانِ درواں

داشتوں پہ تو ایتھے کہ کئے عجب و کماں

چو جتے تیرے منا کار نہ کنت پچ درماں

دلوں تر و یک پہ ماہِ دیمِ عرگنگ کنت وفا

پچ ندریت بوئے وفائے چہ اشاں جزا رماں

چہ عجب سنگِ دلاںِ ظلم کناں کنداں گلان

ہچ رچھے پہ دلِ عرگیت نہ گمانے پہ اپاں

عاشقی باپے نہ رانتِ جنتِ عرچہ مجنوں عر بکن

تپِ ادا رنجِ ادا موتِ واءِ لہہ آرتراں

بستگوں پر تو بکنِ رحم پہ چمکیں بیلِ ع

صاف انکار کئے من چنے دنیا و رواں

تو اگر مجھے پہ گوشتن بکنے آج او ماں

زیمیں سارے پکش گڈا چھے خوش احوال

ماتو کل پہ خدا کرت و جتیں پیش قدم

یا بریں سوت پہ اے راہ یا گندیں نقصان

خضکو و لاناک وئی بستہ پہ مروی عشقِ ع

یا رسیت گو بہر مقصد یا ورنہت کر ماں

ملک محمد طوقی

واجہ ملک محمد طوقی چہ مروچی ۲۳ سال ساری پیدا بوت۔ آچہ طوقیانی
 مشورین ملک عزانت۔ آئی کسانیاں ماں مکیناں گوست۔ پنجو کہ واجہ وت نویست بہیت
 بہشت سال پستی و گوجہ کچ و گوزنی و کولواہ و کلیر و ارتنت۔ ۹ سال و عمر و
 کراچی و آرگ بوت۔ بلے چیزے سال گذر آید ابلوچیان عزشت۔ تاں سہ چار
 سال اشتر چار نیت و چاتاں آب کشیت ۱۹۵۰ عز طوقی پدا کراچی و آنک و وانگ
 شروع کت فہم شرت زوت چنتے سالانی تہا میٹرک پاس کت۔ مروچیاں
 طوقی ایس۔ ایم۔ کالج و ادبیات و تعلیم زورگ عزانت و بلوچی ایجوکیشنل
 سوسائٹی ونگ کار جو انٹ سکریٹری (انت)۔

طوقی نوکس دور و گے بلے کوہنیں طرز و سگ شرتیں شعر پر بندیت۔ آبلوچی و بلوچی
 اردو و پارسی زبان و ہم شاعری کنت۔ شاعری و ابید شرتیں سیاہگ ہم نویست طوقی و دل پرتی
 قوم مزن درد است۔ آوتی قوم ورا بود ناک و دش حال گندگ مزن و اہگ و اریت۔

بہ حیرت

رنگیں مردانی پیدا آکار نہ بنت
کپتگیں پوہ لنگی نساں چوکار نہ بنت
چوک پیدا اسیل آنت وہ پورے چار نہ بنت
ماگنت بزرگل کا سنگیں سرشار نہ بنت

بیامنی بسیلی ماوتو کوہاں ڈر کپیں!
میننگاں بلہیں پتھیریں بندراں سنہ کپیں

و پنگنت چوپان و رنگ شنگنت ماں دراں
تو پنگ عریل و باہم دنگنت ماں دراں
ہر کلاگے جون وارتگ و کونگنت ماں دراں
تو لگ عریل وارتگ و رنگنت ماں دراں

اے رنگ چکنت چاکر و گوہرام و بلہیں
انگت تک یا دنت آتریگ صمصام و شلہیں

چہ کراچی تازنگ آئے وارنت بلوچ
 سردرو بڈو پاد و بارنت بلوچ
 درتگنت جگڑا لینگ ولتارنت بلوچ
 شغرب و مغرب پڑیں کہ بیکارنت بلوچ

سرتگنت ٹیلگ دل مئی سرت چوں کناں
 دست گوں دتناں جانگ بدیت چوں کناں

او بلوچاں او واہاں چماں پچ کنت
 نون وئی اولاکا گرنت ہوری کچ کنت
 کپتگیں ہوشاپا پدا درچک وچ کنت
 دشمن چچماں وایت ہداں زچ کنت

جہ جنت پیش دارت بلوچ انگت زندگنت

یک دل ویک صدق و تپاک و پائندگنت

لعنت پر چوشیں غمیرت

بیات منی بیل و یلاں
 بیل و یلان و صمبلان
 بندانی پر جوشیں یلاں
 گوہرام و سولین پستان
 من گون شمسا گپے جتناں
 گالان دل و گان و گوشان
 من شاعر متلگ دلاں
 گالوں چو زہر و گچ پلاں
 بخشش آگہ گالوں بدانت
 بخشش آگہ راہ و دنت
 قہرین زمستانی شپان
 ملا کہ وقتے بانگ دنت

مات وگہار مئے در کپنت
 گردول وچادر در تکنت
 پادانی گوشیش تر کتگ
 دستش چہ گھر غبستگنت
 سیا وچکی سندیش ماں سرنت
 میلاں پہ بیگاری رونت
 تانگہ نئے پیدا کنت
 پہ گزنگیں چسکاں وینت
 چیرے پہ وام داراں برنت
 لسانی دیمپا لیش کنت
 اورا جہاں اورا دولاں
 اے مئے گہار و ماورنت
 پاگوا جہاںی دتکنت
 سرچی نہ زانئے پرچے

حارثش بدنت چو مولداں
 اوواجہاں اوواجہاں
 لہنت پہ چوشیں غیرت ع
 گنداں چو قوم چو چکاں
 بارنت چو نریا نہیں حراں
 یا کپتگنت ماں ہو ٹلاں
 ماں چرس دگا بخا ہتہا
 کوٹ و وکیلا فی گور ع
 گنداں من چوشیں حالتاں
 چمٹوں سر ع بان ع ر و نت
 میر چا کر ع اے پتگنت
 اوواجہاں اوبرا دلاں
 لہنت پہ چوشیں غیرت ع

کدی؟

بگش او شانل و کبگ بہاری

کدی کیتنت پدائے دور و باری؟

کدی پہ تنگیں ہوشاپ و چپاں

بہ بشدیت جمہرے ہورے بگاری؟

کدی چہ کنڈان ماہے بہ بیت در

بلوچ و شپ! کدی روت تئی تہاری؟

ندائے آنک اچ غیب و پہ گوشاں

نہ بہت بیخ کار شر پہ آہ وزاری

گریت گول چنگاں توپ و تپنگاں

کنت پیدا پہ زحماں سرتلاری

احمد زہمیر

واجہ احمد زہمیری و چار سال ساری غوغا اور عظیم پیدابوت۔ زندمانی و اول سرائی
راہ و سال لیب و گنگانی نہا گوازی منت۔ بلے اے وستی تا دیر ہمراہ نہ پوئنت۔

۱۹۲۲ء کراچی و آنگ بستر برات ات، کسانیں برات واپ۔ وانی نادری
و بنگی و آئی و رار امیر و سار تیں گوات و درگ و عریح و روار و موہ ندات۔ روچ و
آئی و کراچی و جگہیں شہر و بازار و پکستر بنیاں و پارے شوہار و وتی نزوریں کو پگانی
سر و بار کشت و مزوری کت۔ و شپ و علم حاصل کت۔

زہمیر و انگریزی۔ گجراتی و اردو و چار جماعت ددرت۔ وانگ و در
بلنگ سپر و نر و آگدہ و سر و درگ بوت

زندمانی و غم و پکران زہمیر و اکدی ہم چہ و تی زبان و بے ترانگ کت نہ کت
"بلوچی حلقہ ادب" و "بلوچی زبان و سرچنگ" و یک ٹھکیں پاسکے ات۔

زہمیر و زبان و ش و چکیدہ انت آسید باشی و مزین منت و ارنٹ و آئی و
گوان و تی و پیت و سو جان زہمیر و را اے راہ و سر و راہگ کت۔

۱۹۵۵ء ماں مستونگ و بلوچی اکیڈمی و دیوان و شاہی جڑگہ و
مشاعر ہائی تباہ زرت۔

زہیر گیب

سہ کینت احوال زری لوداں
سارت ووش گاہیں دلبریں کوشاں

گال منا اور ما ننت زہیرانی
نقش ہما ہر نگیں کہیسا نی!

زیت برت سو غاناں عماں باریں

دل پسا قولانی پدا گاریں

من تہی پکین خاطر عگٹاں

چہ ترا ہسرو محبتے لوٹاں

من تہی راہ عن نشنگ وچاراں

زوم سریں تیران عن دل عن داراں

بیا کہ بیایا تہی گل کہیسا نی

دلبر وللا نی سپا ہانی

پر ترا پلکیں مہیلے بندوں

سارت و شواہیں سا بگے بندوں

پل و لیلوک و گون گوری ہاراں

من تئی جمّاز عہ بہ سمبیناں

تچ کناں جلاں ہیرت دہیت رنگیں

وردن عہ شیر و شکلاں شہیدیں

آپ ہما جو ہانی تچوک ہارین

نر و رنگیں سارت آپاں گلاب شانیں

مہیراں مسکانی زبا و بوئیں

مولدش شودنت و دل آراہیں

گوستگیں یات عہ قصہ ہاں کاناں

گون ترانو کنیں مستے ہندوں

لستہ ہیں گیوار عہ زبا دیگ عہ

پہر مہند و نیاء دور و چگی عہ

شوہاز

بسوچت دقراں کو ہندیاں لوکیں قصہ نے بیارت
پوت دیوانے یکجائیں، ہزاری مجلسے بیارت
دگہ لوکیں زمینے آسمانے نوکیں دنیاے
دگہ استارے نوکیں روشنیں روچے شیے بیارت
ہینے ایک سبکیں ہو روترپان آسمان و گاہ
دگہ سیاہ جمبرے پر آپہن زمینیں تر و نگلے بیارت
سروک چکا سنتت ہپتاد و ہپت بڑنی بلے مہال
دگہ نوکیں سرے حالو ادگیں پاگ و اچھے بیارت
گوں دز بندی کناں ہرض مکہ ہیں ماتانی دیوان غر
مراد بچیک ہما با تہنت مثال چاکرے بیارت

سچت آس ءِ مہما عشق ءِ، یہ پُنت بے حال آپشی بات
 کہ اے دور ءِ تہا ہم، تہہ مرید و جانی بے بیارت
 مہندرت پہر چہ اے ملک و قلات وہان بادگیران
 دگر نوکھیں ڈکارے سبز گہیں پُر سا گے بیارت
 بسلا کھٹنت، بے پہ زندگیاں مرداں مدام تیز ننت
 پدا چو پیشی مرداں لائقیں یک زحم جنے بیارت
 چو پر بندگ بلوچی شعر گفتار ڈر بیانی ءِ
 زبان دوستیں جو اناں ہنچو ملا فاضلے بیارت
 زہیر بو تگ منا چہ پیشی مردانی کمران ءِ
 کجا ہم سبز گہیں جاہ بندے شہریں پترے بیارت

غزل

گل و قاصد بچاراں چشمنی راہ سرے ننگنداں
کہ سلام و حالے بیاریت چشمنی صبح درے ننگنداں

مناسوج بدئے آے سارباں کہ آمنزلاں نزانان
کجا ساعتے ہداراں چشمنی آپ سرے ننگنداں

دل و صوب کنگ مروچی پداپیشی گپ و ترانان
گل و قصہ ہاں بیاریت چشمنی دفتر ننگنداں

شب و سیاہ تہاریں پاساں غم و خاطر و مسکین
کہ بہ بندیت بدیم پہ دیم و چشمنی ہمسرے ننگنداں

کہ او میتے ہو رگواریت منی ستلگین ڈکار و
پہرے مرتگین کشاراں چشمنی جمبرے ننگنداں

گوں بہار گاہ و پلاں اگاں کیگدنت ہزار گ
پری رنگ و ماہ روہاں چشمنی دروڑے ننگنداں

کئی نالکاں غمانی منی دل چہ و اب و برتنگ
پہرے و اھگ و زبیر انت و گ شاعرے ننگنداں

پری رنگ و ماہ روہاں چشمنی دروڑے ننگنداں

کئی نالکاں غمانی منی دل چہ و اب و برتنگ

پہرے و اھگ و زبیر انت و گ شاعرے ننگنداں

پہرے و اھگ و زبیر انت و گ شاعرے ننگنداں

غزل

کسِ حُشیں واہگِ عُبُدِیگِ مباتیں شاہ
شپہ و روجِ ماہِ گلِ عِندِریگِ مباتیں شاہ

پہ شکانِ لُفّہ کے شاریتِ دلِ عِملِ عودنی
کسِ حُشیں بانگِ عِسوایگِ مباتیں شاہ

وتِ وئی پَسُو عِہرِجی بگو شیتِ پرواہِ نیت
کسِ رَدیں گے عِٹنِیگِ مباتیں شاہ

بے پکارِ نتِ اگاں واپارِ چہ اے بازارِ عو
کسِ چوارِ زانِ عِ بہائیگِ مباتیں شاہ

نیمِ شپی دَر دتہارِ ماہیں شپاں بے واہنت
کسِ چہ اے مَڈِ مینِ عِ آئیگِ مباتیں شاہ

ساعتے گوں تو مندریت اگاں ماہیں مہکل

کس چشیں مہپراں قبولیگ مباتیں شاہ

اگہ براتانی ریبے یک کشے پیر نیت و تے

کس پہ اے ماطرے حورینگ مباتیں شاہ

حال پرسی عزہیرانی و تے عشات مکنت

کس چشیں محبتے پینگ مباتیں شاہ

آدم خاں حقانی

واجه آدم خاں عمر ۴۵ سال انت، آجا ہو غزنی دارے، اردو، فارسی،
عربی پشتری و ننت، و نشتہ کت کنت، بلوچی غزنی، اردو، فارسی زبان غزنی شعر
پر بندیت، واجہ منہیں علم دوست و قومی مردے، آئی ۱۹۵۸ء مستونگ،
بلوچی اکیڈمی، اولیگیں منہیں دیوان و شاہی جرگہ، غزنی میں مشاعرہ ہائی تھا حصہ
زرت،

واجه حقانی یک زمانگے "بلوچی مہتاک" لکھ کار ہم بوتگ، و آزات
جمال دینی، گر انہیں بازاری سبک کنگ، خاطر غزنی دست مدت بوتگ، واجہ غزنی
غزنی و بزنگانی دلانی تواریت، آغزل و نظم دو میں پر بندیت، بلے آئی غزنی سک
شرانت، آئی شعر ملک و قوم غزنی و شمال و بودناک گندگ، غزنی و شہین تران
انت۔

حقین کال

چونیں حالتے یا باری زرتہ مستراں گداری
لوٹاں تہی درعہ واپاری پرتترین پکن درد واری

بزرگ کارکنت پہ خواری حاکاں بڈکنت صد باری
واجہ گلہ ہاں نزاری بزرگ چوگنوک عچاری

شوہانگ کوه سرعہ شوتاری سردو گرمی ع شیمواری
میش و بزرگل ع گیواری آرام نہ کنت ہچ باری
واجہ پیگ وارت شاکاری شوہانگ لنگر طہر لولاری

نظری لیطرواں سفیہ کاری	بگجت اشتران تیماری
زراں پچ کنت و کاری	راه و منزلان تزارری
بگجت گزینگ و کو کاری	واجہ بارت گس و اش ساری

بشیران بستگ و بادی	گوہال گورم و چاری
کاری واجہ و میچینی	منتی روگنان گیشینی !
واجہ کلکان رودینی	بشیر و روگنان پندینی
میریں واجہ و نازینی	گوہال تاب و اگوا زینی

صحب و بیگہ و چاران و	نوکر واجہ و کاران و
ہمید چوہورے و گواران و	چست و ایر کنت باران و
بارتیش واجہ گیت سامان و	زراں پچ کنت ساران و
نوکر و ذیل دنت ارسان و	آوت عیش کنت جوان جوان و

دژمانش سرء سربارنت	راے سے واجہانی کارنت
بالی موطلان عر سوارنت	گنج و دولت بر سیاہ مارنت
شہرء لندن عر شوتارنت	ہر سال آچدء تو کارنت
لکھان عر ہمود گدارنت	ناچ بر محفلان عر چارنت
سہر نٹان ہمود جو کارنت	سہر پاشیشگان او کارنت

چرس کشک بر بیہوشنت	بنگان و شراپان نوشنت
ناچ و مجلساں د لگوشنت	پچار عدلسانی پوشنت
قوم اش ہر کسی پار موشنت	ملک عر خدمت عر سر پروشنت

قوم چو گزنگ و بے نارنت	افسوس متا آرمائنت
آپہ لندن عر میدارنت	ڈکال عر وطن طر پارنت

بے موت عمر نیت آبیے وس
جاگہ گر وگ عتئی پیرس

بہر سال آچ شدہ چندی کس
پوشے تو خرید و عدلس

قوم پر شتگیں شہتیراں
چاریت آچ پدعہ بے پیراں؟

سردار و نواب و میراں
قوم و دژمنیں گہگیراں

زندہ آچ دتی بزارنت
پٹاں کپنگ و بیمارنت

لوچ و لنگڑ و بیکارنت
پادش پر شتگ و لاچارنت

بہر و چو بڑعاش دوست
پرچے ہا چو شمایے ہوسنت

بوداش شماوت نوشت
گرن آ میرنت چک پروشت

بچارش کنت واروارعہ
لوٹت روشم عہ پرکارعہ

دانش ماں شے انبارعہ
پرسی اش گرت بیگارعہ

سوارت ہو طاع و رار

نوں کہ کتگاں ماں غراعہ

۱۱

افسوز پشمک ایمان عر
 بندرت چون شمار دیوان عر
 گردت حلقواں بے مان عر
 قوم عر اذیت طویان عر

تربیت دلائی میل عر
 پلّت حلقوانی سیل عر
 قومانی تہا بے پیل عر
 گرداں بت دتی ہر نیل عر

قوم عر اوتی تیز آرت
 کُل حالت عر اچارت
 خوار و گزنگاں تیمارت
 ملک عر اوتی سینگارت

حقانی مکن قیل و قال
 آدم گشتگنت حقیس کال
 نون و ت جور بنت ماہ و سال
 میران عر کپیت و ت جنجال

مرچی

زری نوداں کمر بستہ و سیاہیں جمبیراں مرچی
 گروک و شہم و شہانت گوں رعد و گڑگان مرچی
 اے ڈرکالیں دل و زنگان بشودت جی زری نوداں
 کنت آباد دل و باگ و او برزین کہراں مرچی
 تمام قومیاں و تی قسمت چہ ڈول و غور کتہ چارت
 شما تہنا مہبت بزرگ او با قوم و دبیراں مرچی
 منی پیگور و صلواتان منی قوم و کتہ حرکت
 چہ و اب و جہ جتہ بیل و زبان زانو گراں مرچی
 و تی کاریں پدور ہد و جتہ انت صحت و بیگاہ و
 نہ انت مشکل اگر دیم و بگندراں سنگراں مرچی!
 شما پتگت آدم اگر اچ منزل و دورت!
 پہ حقانی کنت حرکت اریست گوں ہمیراں مرچی!

نالک

رحمت نالک اوتوگنت خشک اے ملگزار

پتنگنت تبردغ اترنگنت شترنگیں بہار

جی زری نوداں چہر کنت گوارت اے گورغ

منبر کنت ڈیہہ غراہنت کوچک مئے کشار

گل ہے باگ اچ وتی گر نچاں در کنت

اچ گل غربوہ غر بیت دل و جان غراقرار

دوست کہمیاں بیت باگچو غریل غامبراں

طل و ملان غراچ گل غربوہ غر بیت عطار

ڈیل منی زہیر گیہ انت پماز فریل مہر غر

سرمئی گیر گیہ انت پکنت زلفان تار پتار

ملگی بالاد گام بخت باگ غر گر دگ

دل منی شاداں بیت رحمت پردوہیں بہار

آدمی نالک نواں پہفتانی درشتگ

ہور گوارت و بہرنت باگ و درچک دار

محمد حسین عنقا

واجه محمد حسین عنقا، اہلین ملک پنجگور انت۔ بے رندے کڈو لوگ
اش گت و پچ عشت و جاہ منند بوت انت۔ آئی غاردو۔ فارسی۔ عربی و
انگریزی علم ونت۔

واجه عنقا چہ گو سنگس نی سالان گون قومی خدمت و کاراں دز گھالش
انت۔ بلوچستان و نامیہ ملی۔ ادبی۔ سماجی و سیاسی مردمے۔ قومی حیت و ایرانی
تہا حصہ زورگ و سوب و آئی و زند و نیم بہر حاکمی بند و تیلانی تہا گو تک۔ آئی و
چہ ہری پور و بندی خانہ و ایف۔ اے و امتحان دات و و قی شہرانی دیوان
ہم بندی خانہ و تہا تو ام گت۔

آبلوچستان و یک کہانیں و مشوریں اخبار نویسی چہ کراچی و بلوچستان
و چہ پچ و بلوان نامیں اخبار سنگ کتہ بوتہ۔ یک زمانگے آماں مکران و محاسب بوتہ چرائی
زند اسکول و چک و وانینگت و مردچاں بندی خانہ و مہمان انت۔

غزل

کا گریں لُٹ پَن و مزوا کُنت
 اے گتو کی پہ و ت چو چالا کُنت
 اے روی دست و دست بوا کُنت
 البت خون و چہ دامن پا کُنت
 تئی محبت کلابے و تا کُنت
 ساہ کہ چش گرم گرم و پید ا کُنت
 پشک و دَریت و دو چگیے لو طیت
 نہ روی بخت و نے روی لُٹ و
 اچ تورنگ و تہ حور شر نہ انت
 نور و شہود و دماغ و شنگ
 کجنگ تئی چتائی و یات و

پہرے عنقا، نزور، آزر، راک

مئے آگان ہر دوکانی یک حاکنت

منی گلین وطن

چہ درستیں گل زمین جواں منی بلوچی مین وطن
 ہے زمین منی ہمیشی برتریں آسماں منی
 ہے زمین و آسماں ہرچی درمیاں منی
 ہمیشی جیرہ و صلاح ہمیشی سیت وزیاں منی

منی جہان و زندگی، منی بہشت و دیں وطن

چہ درستیں گل زمین جواں منی بلوچی مین وطن

جہان دُرا اُرش کناں گنوک تی پہ چارگ ء
 سپید و سیاہ رگام گوں بہشت ء شیر و بنگ ء
 گوں آسمی مین دیدگ ء گوں ناز بونیں ٹیلگ ء

کناں صیت مدح گشاں کہ نسبت چہ تو کہیں وطن

چہ درستیں گل زمین جواں منی بلوچی مین وطن

چہ سندھ تئی پہ پارگ گشان سستی و سرء

چہ قندھار گرانکہ انت بل تئی پہ خاطرء

زمین و جنتے کہ اش کنت حور ادر ترا

مہاں من ندرتئی سرء تہ چوں منی گلین وطن

چہ درتین گل زمین جواں منی بلوچی مین وطن

سکندر ت کہ تیرت کہ نادر ت کہ احمد ت

چو نوح و بار البرکے سندھ و ہند چہ جت

چو نوح و منند بلوچی و زمین اگر تئی ات

خدا و جند و سا نگین بلوچ و مکہ مین وطن

چہ درتین گل زمین جواں منی بلوچی مین وطن

منا چہ کار ماہ اظاں ماں آسماں جواں تپیت

چو اسمی و تیو گاب جہان و دیم و پچ پلپیت

چو کا و و تو نین گور و زراہ و چول مست بیت

من دوست ماہکان تپیت و لبر مین وطن

چہ درتین گل زمین جواں منی بلوچی مین وطن

ملک سعید

واجه ملک محمد سعید مستونگ و علاقہ تیری و معتبر نشت۔ آئی و
مستونگ اسکول و چہ میٹرک پاس کت۔ اسکول و زمانگ و آئی و سیما
کارانی تہا دست مان کت پچہ خاطر و آئی و راجہ ریاست و در
طوبہ کنگ بوت و حدے جلا وطنی و روج ختم بوت نشت۔ آئی و چہ
رند چہ اسلامیہ کالج دپشاور و ۱۹۲۶ء و بی۔ اے و ڈگری و
حاصل کت۔ رند و قلات سٹیٹ و تحصیل داری و اگدہ و
بوت۔ ۱۹۲۸ء و گون آغا عبد الکریم خان و ہوار دزگیر کنگ بوت
و ہفت سال رند چہ بندی خانہ و آزات بوت۔

مروچاں زمینداری کنت۔ اردو و بلوچی زبان و شاہ

کنت۔

منی دیم ء

اوستا ته کدی گردشِ دوراں منی دیم ء

سَر جہل کتہ مستی دوراں منی دیم ء

چوارس عرواں موجِ بیاباں منی دیم ء

چوکاہ ء تخت کوه سلیمان منی دیم ء

ٹاہے نہ جتہ رستم داستان منی دیم ء

چم جہل کتہ خسرو ایران منی دیم ء

پر ماتہ مناعشق جگر دوپچ ء دگہ کار

پیش کپتہ نہ دامن نہ گریباں منی دیم ء

ہر نیگ ء چاریں، جہاں یوتہ سیاہ پوش

روک یوتہ فقط شغلہ ایساں منی دیم ء

دیرینت کہ شتہ گوستہ، ابدالی رنادر
 چست بوتہ وگہ شورش و طوپاں منی دیم
 کاز ونگن کشمش، گپتہ جہان
 توایر کنے بادہ عرفاں منی دیم
 گنڈیت منی چم، وگہ شاہ سواراں
 راہ آنت پھیں خیر و بولاں منی دیم
 تہ مرد بے بن بیار دار و رسن زیت
 فریاد گتہ تنگی زنداں منی دیم
 بچی نہ گوشتے شانر بے چارہ مروچی
 پچا کرتہ و تی سینہ سوزاں منی دیم

چار بندی

خداوند ابداد در دے دل عرانت

بلوچ و چک و نواسگ بے سلا ائت

نہ قوم و رہبر ان گنداں مروچی

کمانش سہلک و وارث خطا ائت

بلوچ و نام حشک و شہ سوار ائت

بلوچ و شان ڈیہہ و گم و کار ائت

کدی بیت امن ہماروچ و بگنڈی

بلوچ و خون گوں خاک و ہوار ائت

خدا یاتی جہاں سکت زب ناکنت

منا گوں تنی ہنر کاری تپا کنت

بلوچ و پارو و جستہ کنیں ائت

کہ سری پیڑنک و پرچے ہلا کنت

انورشاہ قحطانی

انورشاہ قحطانی مکران پر تحصیل دشت گڈران پر جاہ مند انت۔ آچہ
کہہدہ، ملک و انت، آئی و عمر اے و جدی سنی سال بیت اعرابی و فارسی و علم
گڈران و ونگ، رند تر آئی و چہ تربت و اسکول و تاہشت جماعت اردو
پاس کت اے و جدی بلوچی شعر و شاعری تہا آئی و نام شہری شاعرانی اردو
کے بیت، آگیشتر غزل پر بندیت، شعر و شاعری و ابید ایک شہری افسانہ نویس
آپہ ادب و زبان و بود ناکی و بابت و مزین جہد کننگ انت، بلوچی اکیڈمی
فائدہ جوڑ کنوئیں دیوان و چہ مکران و باسکے مقرر کننگ بوٹنگ
مروچاں مان گڈران و با پار کننگ انت۔

مرچی

زبان دوستیں جو انان چست کتہ بارے گراں مرچی
 مبارک صد مبارک بات شمارا رہبراں مرچی
 مردچی جہ جتہ قوم ۽ جوان و نوکیں ورنایاں
 سراش سائیل یہ بات صاف و تنگیں کہراں مرچی
 زبان کو اسیں ورنایاں پہ ہریم ۽ تچ و تاگنت
 ضعیفیں کو پکاں چست کرتہ یک بار گراں مرچی
 زمانگ گارنہ کنت انوں ہما کو نہیں رد و بنداں
 چہ واب ۽ جہ جتہ بیل و زبان زالو گراں مرچی
 پداراج ۽ زبان ۽ سرگوپاں بالورے سمینتہ
 ہلو بالو کنت گوں و ش زبانیں شاعران مرچی
 مبارک صد مبارک پر شعا قوم ۽ جواں مرداں
 کتہ بارے جواں ہر گراں دوستاں گراں مرچی

غزل

روچاں گوں منازہرت پری ذات
 مداراں زر مرچاں لعل جتا انت
 یہ باتوں شنک پر تو زر ہزار جاں
 کچاچہ لعل و گوہر دوست بیاراں
 ہما ہم روچ آنت اے یارِ جانی
 غم غم نان غم غم زر و دوست
 غماں گپنگ منا مرچی پہ شہمات
 یکے زر غم و دومی گل عریات
 شتے تو ہم مناد دوست ایلہ دات
 نون پین گوادری گازے حرام بات
 دلوں ہستت غم داندوہاں آزات
 مبات بیج کسی قسمت ہم چہ و زیات

آبیدار سان قحطان بیج نہ مننتہ

باشاں ہم بریہ لعل اے مرچی سوغات

غزل

۱۔! دل و حال کس ممکنت جُست و

کر گز و اندوہاں جگر سست

نیاد نایا تبت چار دہی ماہ و۔

عمر منی لال و زان سراں گو سستہ

سرواں دوست و تمیل و مسکانی

پہنی عشق و ہر صبار سستہ

کیگ و رُو و گزندگ و مسرچی

جمبران سالونکی میاں بستہ

نوں اساد و رُونوبتیاں پیشی

من دل و مساران و پچ نہ بیت دست و

بس کزاد و قحطان گوٹھ پگھر گالان!

نوں نئی الماسین قلم سستہ۔

شوکت حسرت

واجه شوکت بیست و شش سال عمر و دہ نامے۔ آماں پنجگور و پید ابوت
 آئی و پید ابوگ و چیزے سال زند آیاں لڈو لوگ کت مشکہ و اتکنت و جہہ منید
 بو تنت، آپہ وانگ و واسطہ مشکہ و ”پیر امری اسکول“ و داخل بو ت آئی و برا
 وانگ و سک حب استت بلے چہ غری و سبب و آئی و تعلیم نیم تو ام بو ت
 بازیں سالان زند ۱۹۵۲ و آئی و استاد ی و ٹرننگ و امتحان پاس کت

دمروچاں اورناچ (قلات) و مدل اسکول و ماسٹرا نت

شاعری آئی و راچ پت و پیرک و گو ننت بلے آئی و پت و پیرکی کوہنیں
 راہ بند تاب کنگ و لوگیں رد و بنداں شعر پر بندیت، آگیشتر قومی وطنی شعر
 گوشت آئی و شعراں چہ ظاہرانت کہ آدتی قوم و ملک و گوں مزن وانگ و ایت
 شوکت و ۱۹۵۵ و مشکہ و تہا گوں و تی ہتیں دوست و بیلاں یک لائبریری

بنیاد ایر کت، و آئی و نام ”بلوچ لائبریری“ پر لیست

باگین وطن

او وطن! باگین بلوچستان شیرانی دیار
شان و پر شوکت تھی پر پستیں کوہ و حصار
پہ بلوچانی دل و گوٹ و قلاتنت آسین
محکمیں بند و تھی مات کوہ و زنگ رنگین تملار
تو پہ شاگین گوانز گان رو دینت مارکت مرن
ماچو سولیں پشتگ و ہر خدمت و پر تو تیار
تو بسو غمگین او مادر مجن مارا شگان
ماچار و چان زراں دشمن بہ بنت گوں ماد و چا
ماچو شیر و گر لشیہ و پر تھی تملارانی سر و
بیا ہمار و چان و تھی بچانی کرداران بچار
او وطن! باگین بلوچستان شیرانی دیار
پہ تھی گوانک و رسنت شیرانی مستیں سوار

او وطن یا ہر وقت تراہیں زہری یات کنش
 وانکہ استنت مئے گورء اے قالب روح و بدن
 سوزناکین بلیلی آواز پرتی ع و وطن!
 پچولشامی جڑو گزند و گرو کی سرگرن
 کیلک و بندتی گیاہیں اتلی سر سبزین بہار
 ماوتش زاناں کہ پر ما است چے رنگیں گوہرن
 سبز و زیبائیں زرو و شکوش صد گنہیں تیاب
 مئے پردوریں حلقہ واں نام و تواریش برنگن
 او وطن! تسی کوچک و دشت و بہارانی تہا
 شات و حنداں ع تسی دشت پہیلے رنگن
 او وطن! مئے مادر و مہرانی دلسوزین وطن
 پہ دل و خونان کتہ رنگیں تسی دشت و چمن

او وطنِ اہلی کو چگے سول و چاری رستگن
 ماتمی باگین گلستان و تی دل بستگن
 او وطن ما پرتی ریح و میارانی سر
 تووت عزانے کہ چنت بر آچ سر سر کوستگن
 تئی اے شیریں بچ چنگانی یل نام آوریں

تئی یلمانی بیم و ہیکل نہب و ہیت و مدام
 زحم جنین مردانی نہ رحم و کوہ اچ زمین و کستگن
 کس نہ دشت گواہی بہ اے تاریخ دنیا و تہا
 جنگ و میدان و پڑے میریں بلوچاں جہتگن
 او بلوچ حسرت دتی گالاں پہ شہری و قطار
 ما گلستان و دگر رنگے مروچی دیستگن

غزل

اے جہاں چچکس غزبیت پادار

مڑنگیں دل مہنی چوشاد ممکن

من نرانت کہ تو آسرو چو بے

گہنگیں ٹپاں زہر واد ممکن

عاشق ودر بدر ترا لوٹیں۔

غیر مہنی و اہگ غ تو نیاد ممکن

حسن و دولت اگان ترا بازنت

نو گلہیں عشق غ چوشپاد ممکن

عہد و اقرار کنیں بلوچی من

گوشگیں ساعتان تو یاد ممکن

محمد اکبر بلوچ

ذات محمد اکبر بلوچ ۲۱ سال ۽ ورنائے۔ آماں شکار پور سندھ ۽ پیدابوت۔
 بے آئی ۽ وئی عمر ۱۹، ۲۰ سال کراچی ۽ گوازیٹنگنت۔ آئی ۽ چہ غلام حسین قاسم سندھی
 اسکول ۽ چار جماعت۔ نیت چہ یاری ہائی اسکول ۽ میٹرک پاس کت۔ وھروچان سندھ
 مسلم کالج ۽ وانگ ۽ انت۔

آوت ورنائے وورنا ہائی طب و واک ۽ ڈول ۽ شعر پر بندیت۔ شاعری ۽
 ایڈیٹری ادیب نے مچے سو ب ۽ آئی ۽ راکون درمیں تو مانی ادب ۽ مرز مہر و وی استنت
 محمد اکبر ۱۹۵۸ ۽ ماں مستونگ ۽ بلوچی اکیڈمی ۽ کنونشن ۽ تہا شریک بوت
 و شاعر ہائی تہا بہر زورگ ۽ ابید آئی ۽ بلوچی رسم المخط (اطلا) ۽ بارو ۽ ایک متناہے
 ہم دنت وچہ وئی نیگ ۽ آونہیں خط ۽ بدل کنگے جبر ۽ سر امرن زوردات۔
 آئی شعرانی مجموعہ "سجاد ۽ نام ۽ چاپ بوگی انت۔

غزل

وگہ کس عنہ مار پینت منی دل
 ترا گنبدیت و تارا ہم شمشیت
 چہ ز تار و تسیح بر اے گیاں
 بلو پینت اگاں دنیا ع درائیں
 تہی بخشا تگیں درد و غمان ع
 ترا سک دوست دار پینت منی دل
 عجب مستی نے دار پینت منی دل
 و تارا دور دار پینت منی دل
 یک آسے مان دار پینت منی دل
 چہ ساہ ع دوست دار پینت منی دل

تو بیایا تے دریگت زوت حائل

رہ ع تہی سک چار پینت منی دل

وطن

طوطی الحان و ش تو ا ر	پہرہ ملوان نامدار
بیاوتی چنگ ع بسیار	کپتہ اسنا چندی کار
گالان پر شری قطار	زیر ع گوں بام ع ہوار
گرتہ زمیران ع وار	نہایت منار اقرار
ہر شش منی ہوش دسار	زردن کتہ بے قرار
اتکہ بلوچ ع دوار	یاد نانا بے شمار
سختہ عبیریں دیار	وایہ پیرانے بسیہ ڈگار
وشس بو و پتل و بہار	عنبہ و عود و تار
کپتہ نون دست لوار	بو تہ دن و ریگ زار
سبزگ و مسکین ڈگار	پیشہ ہی وطن نامدار
ستگن گان سبزی کشار	بو تہ گوں بیراں دوچار
بو تہ بلوچستان وار	پشت نہ کپتہ جگہ و دار

چاکر و ملک و دیار	گوستنت سما دور و یار
تولگ و گرگ و زشت کار	بوته غلام و میار
گو تو و ڈالانی بہر	رسترو حوک و دیار
تیغ ہما آ بزار	زخم ہما مرد و وار
بور ہما راہ و ار	مرد ہما سر مچار
بوتال پہ بہہ گم و گار	نعرہ و مستین تو ار
لوچ و شد یگنت و خوار	پشت نہ کپنتت مزار
دترا کنتت بے میار	ہر کسانی چسّم دار
”وائے وطن حشکین دار“	ہر جا جنتت زار زار
بوتگاں بے تنگ و فار	حشک دست و بے تو ار
حاک پہ سرنیسنگار	در پد ر چانگ و ار
داتگش لچ و میار	چیر و انت پنچانی گار
کاش و وتی و اگاں دار	اکبر بے ہوش و سار
گالاں وتی گوٹڈ دار	قصہ واں دیمتر میار

ہوش کنت پہدار!	تا کے بئنت انت تزار
روچے کنت نر مزار	جاہ جننت شہسوار
جوریں بدان سنگسار	دشمن عو نام عو راگار
پر و تی ڈیہ و ڈگار	جاناں گنتیں نشار

غزل

زندگی؟ زندگی؟ اے جہاں؟ آجہاں؟
 وش بواں بیقرارنت جہاں شنگ کن
 درد و غم! درد و غم! سوزماں، سوزماں!
 نوں منی جاں وئی مہیراں مہیراں!
 پادرات رُہ گرت ہمبلاں ہمبلاں!
 روچ و شپ زگر کنت استماں استماں!
 ہمدلیں دوستیں شاعراں شاعراں!
 شاعری تنگ انت بیارت نوکیں رداں
 درد و غم پوتہ چوئیں کیا رانصیب
 اے منی دل بہ بے شادماں شادماں!

اکتبر و گال و کپتاراں دارت دل عر

جاہلاں جاہلاں! عاقلان عاقلان!

احمد جگر

واج احمد جگر ع پت پیر کی ملک جاتق ر ایرانی بلوچستان انت بلے چند ۱۹۳۱ء
 کراچی ع پیدا بوت۔ اردو و فارسی علم و سنت ۱۹۳۵ء آئی ع شعر گنگ شروع کت
 آئی درنتاں۔ ماری یں غزل ع سر بندیش انت۔

گل ع عشق ع بر باد کت مئے جوانی

نہ لوٹاں اے دنیا ع من زندگانی

۱۹۳۹ء آئی ع جگر ع تخلص زرت۔ چرشی پیر آئی ع تخلص احمدت۔

جگر کراچی ع بلوچی دیوانانی محکمیں باسکے بوتگ و آئی ع فرمنی فرمنی

شاعر ہانی تہا ہا، زرتگ۔ و آئی ع شعر سک پسند گنگ بوتگ انت۔

آگیا۔ استر غزل پر بندیت۔

غزل

کھسبائی پیری گوں دشمنان من نندگِ عَدِ لیستہ

ہماروچِ عَچہ دل شپ روچ من پہ گریوگِ عَدِ لیستہ

زبانِ لَلِ انت جبر لِر زنت و پاداں چست نہ نیتِ دیمِ عَ

کہ تچھاں رُو برو آماہ گل بے پردگِ عَدِ لیستہ

زاناں چون کنت قسمت منی گوں من کہ مرچی من

غمِ عَجْر جنبراں پروت ماں گرنہ و گوارگِ عَدِ لیستہ

دلِ عَ یکِ دریکے زرتہ زبانِ عَ کر زگے ماننت

مردچی چم وت کیگد پہ نازے نندگِ عَدِ لیستہ

شپادِ عَسر دارِ عَ حاک و دَنزراں پُرتہ دوشی

آدیوانگِ گلِ عَ کلِ عَدِ پِ عَ من گِردگِ عَدِ لیستہ

اوباہِ چہار دہ بزرگِ تھی اے ناز بیکارِ نت

گلِ عَدِ دیمِ عَ ترارِ امنِ مدامِ شر مندگِ عَدِ لیستہ

منی اے نارگِ و افاراں مرچی رنگِ آورتگِ .

جگر آ بے و فاءِ را پدا من کندرگِ عَدِ لیستہ

غزل

کیا گشتہ من بے وفا و چہ ترساں
 دل و پٹیاں گوں استننت و اکہ منارا
 وفا و مگر نام غوگوں من تو چھچھیر
 بیست چو کہ بارگ ترا ہم بسوچیت
 منی آہ و نارگ اثر باز دارنت
 منارچ بزرگ نہ بیت پہ وتی دل
 من زرتہ گنو کی کہ سروت روالوں
 نہ ترساں کس عوچہ خدا عوچہ ترساں
 پمیشکا من درد و دوا عوچہ ترساں
 من زاناں ترا تسی و فاعوچہ ترساں
 دل و درد و وارین صدا عوچہ ترساں
 بلے من دل و عوچہ دوا عوچہ ترساں
 بلے کتے - قہر خدا عوچہ ترساں
 نہ مٹھی حیاں منزل نہ راہ عوچہ ترساں

پہ بدنامی عوچہ دنیا عوچہ تر سے

جگر من و ا قہر خدا عوچہ ترساں

غزل

خبر در نہ ایت دپ عوچہ، گٹ چہ بازین نارگ عو دم بڑت
 نہ اتکے تو تنیکہ من تی راہ عو چارگ عو دم بڑت
 کہ یگیں وقتے اوشتاگ تی کل عو دپ عو سائل
 در آکے کہ بازین اوشتاگ عو بی پارگ عو دم بڑت
 وقتی مرگ عو دعا من لوٹک عو اوں روچ و شب یارب
 نہ بیت پرچے قبول انگت من دست عو دارگ عو دم بڑت
 دل عو من بازوس کت چہ تی عو ظلمان بہ پہر بڑاں
 منارچ موہ نہ دات من دل عو پلگارگ عو دم بڑت
 مناراموہ بدہ ات دردان کہ کتے ساہوں بالابہ ایت
 پہ آسانی دموں در یہ ایت من انچو نارگ عو دم بڑت
 نراناں چو بکننت اے جگر تی خاطر عو بازین
 اے دنیا عو جگر سوچیں خبر گو شد ارگ عو دم بڑت

ناگمان جمعہ کراچی

واجبہ ناگمان عمر ۳۹ سال انت اماں کلاچ عیلا رء واجبہ جمعہ پترہ عر لکڑہ ع

پیدابوت اکر ان ات کہ آئی ع مات وپت بیران بوتنت ۵۰ سال ع عمر ع پہ اپ ع شوہار ع

کراچی ع آتک ۔

۱۹۳۵ یر ع صلح محمد کلکتی ع ناگمانیں مرگ ع آئی ع راسک پدردکت آئی ع شاعری ع

بنگلیچہ بیداربت اولی میں شعر آئی ع صلح محمد مرگ ع سر اپر ببت

ناگمان وت ناواندمے بے ڈول ع آئی ع پروت بلوچی زبان ع مرن نامیں

حامیں شاعر داہہ جسو ع شاگردی پس نکت پھرائی ع زبانی سبق گیت

واجبہ ناگمان ع شاعری ع دو بہر انت ایک بہرے واجہانی صفت و ثناء

شعرانی انت دومی بہر روچی ع چہ دو سال پسیر آئی ع بنگلیچہ کنگ ادانکہ روچ

مروچی ع آقومی ع سر پر بندگا انت آئی شعر پہ قوم ع سر و سوج انت آزا یادہ دتی

وقت ع درنایا اندیلوان ع گوارینیت آچہ قوم ع نا اتفاقی ع سک گلگ

دارانت

پنت

بیا تو پہلو او خدمت گار
 گوں تو آست منا چند کار
 گروہاں تاب بدئے وار پہ وار
 دلگوش غمینی گالاں دار
 چند گال گوشاں پہ قطار
 ناگہاں یک شپے بے وخت و
 عالم و تپک و واب کپتہ
 داستاںے منایار بینہ
 چشمان و وقی و اب برتہ
 کلکے نقری کار بستہ
 چند گال پہ بلوچاں گشتہ
 الحامیش مدام آراستہ
 نور سی بے تدیکی دوستدار
 اشناپی وقی چنگ و بیار
 سیمان بکن با سر کار
 کاراں قصہ نئے ہوش و سار
 چشمان کناں من بیدار
 مدت چہ عشاء و گوستہ
 خاطر بہ خیالے کپتہ
 آجاہ و دے کوچ کر تہ
 قرطاسے شتابی زرتہ
 نخلے ز بیداری کشتہ
 قوم و تیغ زہیں ہر مست و
 پرچا نا تفاق و غرشتہ

ہر یکے کنارے کپتہ	وت براتناں صلاح شستہ
عرض من گوں شما آدرتہ	رند و دشمنان باج برتہ
بندرت سنت و پتہ	پاد ابابلوچاں چپتہ
پچ پیم و مہ کنزرت پشتہ	مہر دوستی و محبتہ
پروت جوڑ کنت سولتہ	نہر کار و بہت یک مشتہ
و حد بگیں پدورند و چار	آے قوم بلوچ د لگو شدار
رندوز جم جنین لاشاراں	چوں کت پیسری مردواراں
میر و اڑی ملیں بوسواراں	نوحانی گہیں تاجداراں
گجگی عادیں نامسداراں	احمد زنی اصل بہہ داراں
عرضنت گوں شما سرداراں	دینار زنی مزن گپنتاراں
گوشدارت منی گپنتاراں	کلیں حاکم و تاجداراں
نام و شنگ کنت انجاراں	شعر و شاعری رفتاراں
شاہی مجلس و درباراں	جکسینت تمامیں شہراں
دکم دشمن و بدکاراں	شہر و شہراں

راج عر خدمت و پرورداری	قوم عایدت ہمدردی
بازیں شستی و نامسردی	پس کار و مکننت سردی
مثل آہن و پولانت	ہرچی کہ بلوچ و ذانت
بیہر یک بیت و یک تمنت	وت ماں وت تمام بر تمنت
کیسک اثر رہا عزیزیا تمنت	افسوس و منہ سپہا تمنت
مئے قوم نالفاق و زہرنت	نوبت آخری میں دھرانت
و اہم و گلہ و آزارنت	ہر کس چہ وت و بیزارنت
چک و گردن سر بارنت	باکار ہمہ سیر سید مارنت
روباہ حلقہاں نادرنت	ز شیر گریگ بے وارنت
نیستنت تی رے عقل و ہوش	بس کن ناگمان بے خاموش
بلکین بیت بلوچان و جوش	رحمے گریگنت پردگ پوش

دوست محمد سیکس

واجب دوست محمد سیکس ۱۹۱۶ء ماں کراچی ء "گرمیاء" نامیں منگے ء پیدا

ہوئ ہشت ہفت سال ء عمر ء آئی ء را عید گاہ ء اسکول اش داخل کت ۔

مڈل ء امتحان پاس کنگ ء ورتد آئی ء وانگ یلہ دات ۔

۱۹۲۳ء ء آئی ء اردو شاعری ء بنگی کت پرچا کہ آئی مند نیاد

مردم اردو دان انت ۔ آئی ء اردو شعرانی اصلاح واجہ داد محمد زوقی بلوچ

کت ات ۔ اردو شاعری ء دوران ء آدی زبان ء ترانگ ء کیت وچہ ہما

ردیچ ء بلوچی زبان ء شعر پر بند گانت ۔

واجہ بکایس ہر رنگیں شعر پر بندیت بے آئی غزل و نعت سک

شرانت ۔

غزل

نراناں منز نے چو نہیں قدم لرزی جگر لرزی

دیاں گر حوصلہ ایساں مٹی تھو میں نظر لرزی

ارادہ و کناں محکم گشاں درداں دل و دست و

رواں و تفتہ کدی اودا زبان و چہ ہر لرزی

اثر ظالم نہ بی سچ ہم تھی سنگیں دل و چہ

پیام و چہ مینگا وقت: رخصت نامہ بر لرزی

اے میدان و محبت انت سچا رو ایریکن پاواں

اے منزل انت ہما اے دوست اداوت ہر لرزی

ترا پرواہ گجا استنت مٹی بیچارگی و دوست

تھی سنگیں دل و چہ بی دل و مکیں اگر لرزی

غزل

یک برے شہم کتگ ہنگہ گنوگ و گاراں

در بدر کو چہ بہ کوچہ من تزارا چاراں

صحب بیگاہ عتی یاد عو پریشاں تزاراں

زندگی تلخ منی بیا کہ جگر بیزاراں

قافلہ گوست و شنت نیستیں نشان اش باقی

ہنگہ دز موش کناں راہ عتی و چاراں

ناصح دوست عسنی وقتے بگندے تو ہم

دیم پہ ویرانہ روے یلدے درتیں کاراں

نہ مسلمان و گوں دوستی نہ منابیرے بتاں

ہر کے عشق و گزفتاریں ہما مئے یاراں

ایشاں دیوانہ مکش عشق و گنوگ انت ناداں

منزل و عشق تھا ابدال و گنوگ ہم ساراں

مکتب عشق تھا اے اولی سبقیں بیکس

آہ و آواز مکش وقتے کتنگے زہراں

رونق بلوچ

واجبہ حقیقین نام غلام رسول بلوچ و تخلص رونق انت احمد دار

نیر محمد چک انت، بیت^{۲۹} و نوسال عہد شہریں ورنائے۔ آئی عہ

وئی کسانیاں پنجگورے گوازمیت۔ مڈل چہ پنجگورے و میٹرک عہ امتحان

پہ مستونگ احمد یار ہائی اسکول عہ پاس گت۔

واجبہ رونق بلوچ مرد چاں ماں تربت عہ کلکانی بودناکی عہ دفتر عہ

سپر وائر انت، دوئی علاقہ ہانی بودناکی و دشحالی عہ کارانی تہا مخلوق عہ

دزدتی دسوج دیگانت۔

آشاعری عہ ابیدیک شہریں آدیے و سک شہریں افسانہ و مضمون

نوایت۔

غزل

چکراں آرت پکارہ بنداں
کہ ہر حینت، غم بیت بچکنداں

آگوشنیں نندو نیا دے بیت آنہ
دگہ لوکیں نو تے پر بنداں

بٹرن انساں دل منی اگر اں بارانت
چہ دروگیں وعدہ وسوگنداں

داگ من ایرکتہ بند بند ع
پہ شمشے گوستگیں پرورنداں

آقولانی شپ انت بے مٹیں
کہ گوستنت گوں ردیں تیر بنداں

تور دلق دل مدے امبروز ع
چہ لاجارو غمی، پابنداں

غزل

انہری بے کس اس عشا دانوں

ادل و درد من چون نادانوں

وعدہاں تو وقتی نہ اوستاتے

کئے ترا گوشہ من پشیمانوں

وی صدی سرگیت زری نوداں

چو سہیل و سیاہ و ویرانوں

من خماروں و سارو بے ساروں

تھی گمان و کہ مست و کیفانوں!

کس جھپٹری گوں اے گنو کی عو

نو کس طپان گوں سوری و ادانوں

سردیں مہران عرو لقی عو پریشان

چہ گل و درداں سوز و سوزمانوں

پروگرام

مئے ارادہ انت کہ چہ روزندہ تیں دگہ کتاب چاپ پکینیں

بلوچی داستانانی کتاب (اردو و بلوچیء)

کوشنیں شاعرانی جتاجتا گوئیں کتاب

اے کار مارا زوت کنگی انت۔ وما ادب

دوستیں و اجکارانی کمک و مدت و ہمدیچ پیم و پتہ گشادہ
دیم و شت ز کنیں۔

(اے کتابانی بارو و گیشتر معلومات و خاطرء

اکید می و بنویسیت)

کنوینر۔

